

Eetu Laitinen

MIESTEN VUORO

Miehisyys ja miehenä oleminen kansantanssissa

MIESTEN VUORO

Miehisyys ja miehenä oleminen kansantanssissa

Eetu Laitinen
Opinnäytetyö
Kevät 2018
Tanssinopettajan tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Tanssinopettajan tutkinto-ohjelma, kansantanssi

Tekijä: Eetu Laitinen

Opinnäytetyön nimi: Miesten vuoro

Työn ohjaaja: Niina Vahtola, Petri Hoppu

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2018

Sivumäärä: 41 + 2

Opinnäytetyössäni tutkin poikien ja miesten kansantanssin harrastamista ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Tutkimuksessa etsitään tanssin harrastamiseen mahdollisesti negatiivisesti vaikuttavia tekijöitä. Sekä mitä keinoja opettajalla on myönteisesti vaikuttaa poikien kansantanssin harrastamiseen. Tutkimuksen tarkoituksena on tuoda esille, mitä nuoret pojat joutuvat mahdollisesti kokemaan harrastuksestaan johtuen ja mikä on auttanut näiden ongelmien ylittämässä.

Tutkimuksen menetelmiin kuuluu lähdekirjallisuuden analysoinnin lisäksi taiteellisesti suoritettu tanssiteos, jonka analysoinnin lisäksi olen suorittanut kyselyn teoksen työryhmälle. Teoksen pohjalta hankitaan tietoa poikia ja miehiä mahdollisesti kiinnostavista asioista tanssissa. Opinnäytetyön tarkoitus on tarjota tanssinopettajille keinoja ja ajatuksia tanssin harrastamisen mielenkiinnon ja mielekkyyden lisäämiselle.

Teoriapohjana esitellään tutkimuksen aikana useimmin esiin nousseita tanssin harrastamiseen vaikuttavia tekijöitä. Tämän lisäksi teoriapohjassa tuodaan esille positiivisen pedagogiikan ja vahvuusajattelun myönteistä vaikutusta harrastamiseen.

Tanssin harrastaminen voi mahdollisesti tuoda erityisesti nuorille pojille ulkoisia paineita stereotyyppioista johtuen. Opettaja pystyy kuitenkin myönteisesti vaikuttamaan harrastamiseen luomalla positiivisen ja kannustavan ilmapiirin harrastukselle. Rohkaisulla ja esikuvallisuudella on suuri merkitys poikien harrastamiselle ja sen mielekkyydelle. Kansantanssissa on paljon tekijöitä, joita korostamalla ja opettajan omalla toiminnalla voidaan myönteisesti vaikuttaa poikien harrastamisen mielekkyyteen, näistä esimerkkinä fyysisyys ja ryhmään kuuluminen.

Tarjoamalla tanssia harrastaville pojille heille suunnattuja tanssiteoksia tai tapahtumia voidaan tarjota heille vertaistukea muilta pojilta sekä mahdollisuus luoda kontakteja muihin tanssiviin poikiin ja näin myönteisesti vaikuttaa harrastukseen. Kehitysehdotuksena olisikin, että etsittäisiin joko paikallisia tai alueellisia mahdollisuuksia järjestää tanssiville pojille omia leirejä tai muita kohtaamis mahdollisuuksia muiden harrastajien kanssa.

Asiasanat: Pojat, miehet, kansantanssi, positiivinen pedagogiikka

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme in Dance Teacher Education, Option of Folk Dance

Author: Eetu Laitinen
Title of thesis: Miesten Vuoro
Supervisors: Hoppu Petri and Vahtola Niina
Term and year when the thesis was submitted: Spring 2018 Number of pages: 41+2

This thesis studied how dance as a hobby affects boys' or men's lives. Thesis presents phenomena that negatively affect dance as a hobby for boys. Thesis also provides ideas for dance teachers to create a more interesting and enjoyable hobby for boys. The aim was to inform what kind of difficulties boys might encounter relating to their hobby and what things help them to overcome them.

This study consists of literary study and analyzing source materials. In addition to the study also includes an artistic study in a form of Tanssiteos Miesten Vuoro. I also have created a questionnaire to the dancers and choreographers of the artwork. The artwork was used to gather information about what interests boys and men in dance as a hobby. The aim of the thesis is to offer ideas and different ways for teachers to make dance an interesting hobby for boys.

This thesis presents phenomena I encountered during the research. In addition to things affecting negatively to dance as a hobby, the thesis brings out, how positive pedagogy might positively affect dance as a hobby.

Boys might encounter bullying or other kind of social pressure because of their dance hobby. The reason behind this is usually stereotypical thinking regarding dancing and the fact that young boys generally do not know much about dancing. The teacher may, however, positively affect this by creating a supportive and positive atmosphere. Encouragement and role models have a big effect on boys' interest in dancing. Folk dance offers plenty of meaningfulness for boys if emphasized by their teachers, like physical and rapid movements for example.

By presenting artworks and choreographies that bring out the true nature of dancing we may affect stereotypes considering dance as a hobby. It is also important that we find ways to connect and bring dancing boys together so they can see that they are not alone in the field and there are other boys who share the same interests as they do.

Keywords: Boys, men, folk dance, positive pedagogy

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	TANSSIN HARRASTAMISEEN LIITTYVIÄ TUTKIMUKSIA, HAVAINTOJA JA ILMIÖITÄ.....	7
2.1	Tanssiharrastukseen liittyviä haasteita ja ilmiöitä	7
2.2	Miten opettaja tai ohjaaja voi vaikuttaa positiivisesti harrastuksen mielekkyyteen.....	9
2.3	Tanssiteos Miesten Vuoro ja työryhmän kysely.....	12
3	TANSSITEOS MIESTEN VUORO PROSESSINA.....	14
3.1	Prosessin kuvaus	14
3.2	Miesten Vuoron prosessin huomiot ja analyysi.....	17
4	MIESTEN VUORO TEOKSENA	20
4.1	Miesten Vuoron teoskuvaus	20
4.1.1	Inttikohtaus.....	21
4.1.2	Apuhambo.....	24
4.1.3	Suomalainen mies saunassa	25
4.1.4	HoPo -polkka	26
4.2	Teoksen analysointia ja positiivisia vaikutuksia	27
5	TANSSITEOS MIESTEN VUORON TYÖRYHMÄN KYSELYN ANALYSOINTI.....	30
5.1	Kyselyn tulokset	31
5.2	Kyselyn tulosten analysointi ja pohdinta	33
6	POHDINTA	36
7	YHTEENVETO	38
	LÄHTEET.....	40

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni käsittelee miesten ja poikien kansantanssin harrastamista ja siihen liittyviä ilmiöitä harrastamisen eri vaiheissa. Aiheen valintaan vaikutti henkilökohtaisen mielenkiinnon lisäksi havainto siitä, että miestanssijoiden vähyydestä puhutaan paljon. Tästä huolimatta 2017 keväällä Oulun ammattikorkeakoulussa opiskeli kuusi miestä pelkästään kansantanssin suuntautumisvaihtoehdossa. Miehiä oli siis lähes puolet kansantanssia opiskelevista opiskelijoista. Suuressa osassa harrastepiirejä miehiä ei ole läheskään näin paljoa. On kuitenkin mielenkiintoinen huomio, että miespuolisten harrastajien suhteellisen pienestä määrästä huolimatta useat miehet ja pojat päättävät tehdä siitä ammatin.

Opinnäytetyöni teoriapohjassa tuon tutkimusten kautta esiin nousseita ilmiöitä, joilla voi olla vaikutus tanssin harrastamiseen tai mielikuvaan tanssista erityisesti pojilla. Näiden tutkimusten pohjalta tuon esille näkökulmia siitä, miten näihin haasteisiin voidaan vastata tanssinopettajan näkökulmasta. Tutkimus ja esiin nostetut ilmiöt ovat valikoituneet nimenomaan poikien sekä kansantanssin näkökulmasta, mutta samat ilmiöt pätevät mielestäni myös yleisesti tanssin harrastamiseen. Tutkimusten lisäksi tietoa on hankittu yhteisen tuotannon, *Tanssiteos Miesten Vuoron* kautta, johon liittyen olen myös luonut kyselyn työryhmälle. Kyselyn avulla pyritään kartoittamaan tutkimusten osoittamien ilmiöiden todenmukaisuutta ja vaikutusta miehille, jotka ovat jo harrastaneet tanssia pitkään.

Isona osana opinnäytetyötä on tanssiteos *Miesten Vuoro*. Sen analysoinnin, purkamisen ja kokemusten perusteella olen hakenut vastauksia ja keinoja poikien tanssin harrastamisen mielekkyyteen ja siihen myönteisesti vaikuttamiseen. Samalla tutkin, olisiko vastaavanlaisilla tuotannoilla vaikutusta harrastamisen mielenkiintoon.

Opinnäytetyöni tutkimuskysymyksinä ovat seuraavat: Mitkä seikat mahdollisesti vaikuttavat poikien tanssin harrastamiseen? Mitä keinoja opettajalla voi olla vaikuttaa harrastuksen mielekkyyteen?

2 TANSSIN HARRASTAMISEEN LIITTYVIÄ TUTKIMUKSIA, HAVAINTOJA JA ILMIÖITÄ

Tässä luvussa esittelen miesten ja poikien kansantanssin harrastamiseen mahdollisesti liittyviä ilmiöitä tutkimusten kautta. Tarkoituksena on tuoda esille, miten tanssin harrastaminen mahdollisesti vaikuttaa poikien elämässä. Käsittelen useimmin esille nousseita ilmiöitä, ajatuksia ja tutkimuksia poikien tanssin harrastamiseen liittyen. Esiin nostetut ilmiöt ovat mahdollisesti vaikuttaneet poikien tanssin harrastamiseen tai tanssikäsitykseen negatiivisesti. Haluan nostaa esiin myös keinoja, joilla harrastamisen mielekkyyteen voidaan vaikuttaa positiivisesti. Luvussa esitellään myös lyhyesti *Tanssiteos Miesten Vuoro*, joka on opinnäytetyöni taiteellinen osuus. Suoritin teoksen työryhmälle kyselyn, jonka kautta pyrin kartoittamaan ja etsimään tanssin harrastamisen tarjoamia positiivisia mahdollisuuksia poikien näkökulmasta.

2.1 Tanssiharrastukseen liittyviä haasteita ja ilmiöitä

Tanssi on vaikuttanut ihmisten elämässä aina ja sillä on ollut myös omat merkityksensä erilaisissa rituaaleissa ja elämäntavoissa. Juha-Matti Laakko on pro gradu -tutkielmassaan *Mies tanssia opimassa (2006)* tutkinut, mitkä seikat vaikuttavat tanssin aloittamiseen erityisesti pojilla. Laakko on useiden eri lähteiden kautta tuonut esille tanssin sosiaalisia ja kulttuurisia merkityksiä, jotka osoittavat tanssin olleen luonnollinen osa myös poikien ja miesten elämää lähes jokapäiväisessä toiminnassa. Tästä historiasta huolimatta pojilla voi olla vaikeuksia kiinnostua tanssimisestä ja sen harrastamisesta. Sosiaaliset paineet ja stereotypiat tulevat esille isona osana Laakon tutkimuksessa. Harrastamisen aloittamiseen liittyvät stereotypiat liittyvät usein tanssin feminiinisyyteen ja ajatukseen, siitä että kaikki miestanssijat olisivat homoseksuaaleja. (Laakko 2006.)

Suurimpana vaikuttajana Laakon tekstistä nousee tanssin harrastamisen aiheuttamat sosiaaliset paineet. Tanssin harrastaminen ei ole pojilla sosiaalisesti yhtä hyväksyttävää kuin tytöillä, varsinkin poikien keskuudessa. Toisten poikien mahdollisesti asettama negatiivinen painostus voi helposti johtaa tanssiharrastuksen lopettamiseen. Laakon tutkimuksessa todetaan, että koska poikien kynnys lopettamiseen on huomattavasti matalampi kuin tyttöjen, tulisi harrastuksen tarjota pojille heitä kiinnostavia asioita enemmän. Tällaisia asioita voivat olla esimerkiksi erilaisia fyysisiä haasteita tarjoavat harjoitukset. (Laakko 2006.)

Poikien tanssin harrastamista on tutkinut myös Isto Turpeinen väitöskirjassaan *“Raakalautaa ja rakkautta”* (2015). Hän on myös työskennellyt paljon tanssivien poikien parissa. Turpeinen nostaa tanssin stereotyyppiä esiin samoja asioita kuin Laakko, mutta esiin tulee myös ajatus harrastuksen mielenkiinnosta ja yksittäisten harrastajien henkisestä vahvuudesta. Turpeinen esittelee väitöskirjassaan haastattelun, jossa esiin nousee ajatus: “Mitä sitten? Ne tanssivat, jotka haluavat tanssia”. Vuodelta 1990 olevan kommentin sanojaa ei nimetä (Turpeinen 2015, 17). Kommentti itsessään nojaa yksittäisen henkilön motivaatioon. Turpeisen väitöskirjan luvussa *Pojat, pojat!* kerrotaan poikien erityisasemasta tanssissa. Turpeinen kirjoittaa tilanteista, joissa poikaharrastaja tai opiskelija pääsee helpommalla erinäisistä tilanteista sukupuolensa takia. Laajan tutkimuksen yhteenvetona Turpeinen rajaa kolme erilaista näkökulmaa: Ensimmäinen näkökulma on niin sanottu “ajopuumalli”, joka kehottaa antaa asian kehittyä omalla painollaan. Toisena on houkuttelu, jonka tarkoituksena on tuoda esille poikia miellyttäviä asioita. Näistä mainitaan esimerkkeinä fyysisuus ja urheilullisuus. Kolmantena on taidekasvatustyö, jossa oppilaat kohdataan sellaisena, kuin he ovat. (Turpeinen 2015, 23.)

Laakon ja Turpeisen ajatuksia tukee myös lastenpsykiatri Jari Sinkkonen teoksessa *Elämäni poikana* (2012). Sinkkonen tuo esille erityisesti tanssin mahdollisesti aiheuttamat sosiaaliset paineet ja stereotyyppien vaikutukset tanssin harrastamiseen. Henkilökohtaisistakin kokemuksista tiedän, että tanssin harrastaminen ei ole aina hyväksyttävää poikien keskuudessa ja tanssia harrastavat pojat saattavat kokea rankkaakin kiusaamista. Stereotyyppiolla on suuri vaikutus kiusaamiseen, sillä nuorten poikien kuva tanssista voi olla hyvin suppea eivätkä he tiedä mitä kaikkea tanssi voi olla. Sosiaalinen paine on merkittävä asia, sillä useille pojille on tärkeää olla osa harrastuksen ulkopuolisia ryhmiä ja oma rooli näissä ryhmissä voi muuttua negatiiviseen suuntaan tanssin harrastamisen vuoksi. (Sinkkonen 2012, 217.)

Sinkkonen on haastatellut kirjassaan tanssivia poikia ja suurin osa heistä oli kokenut kiusaamista harrastuksensa vuoksi tiettyssä vaiheessa elämäänsä. Yleensä kiusaaminen sijoittuu ala-asteikään, mutta yläasteelle siirtyessä ja siitä eteenpäin kiusaaminen vähentyy tai saattaa muuttua peräti kunnioitukseksi ja arvostukseksi. Lisäämällä tietoisuutta tanssista voidaan mahdollisesti vaikuttaa tanssin stereotyyppoihin ja tanssin harrastamisesta saataisiin nuorille pojille sosiaalisesti hyväksyttävämpää. Muiden mielipide ei tietenkään ole aina ratkaiseva, mutta jos harrastuksen ulkopuolelliset ikätoverit eivät hyväksy harrastusta, voi tanssiminen olla nuorelle pojalle rankka harrastus. Poikien vähäisyys harrastajien määrästä on tuonut mukanaan huolen poikien asemasta, ja heitä yritetään

saada tanssiharrastuksen pariin mitä erikoisimmin keinoin. Esimerkiksi poikia viedään tanssimaan pakolla tai heitä huijataan, että kyseessä on tempukkoulu. Sinkkonen painottaa, että vaikka poika olisi kuinka taitava tanssimaan mutta mielenkiinto tai innostus eivät riitä, jäävät taidot merkityksettömiksi harrastamisen jatkuvuuden kannalta. (Sinkkonen 2012.) Mielestäni tanssin tulisi siis löytää keinoja tehdä tanssimisesta yksittäisten poikien mielestä mielenkiintoista. Pakottamalla ei mielestäni tehdä etua niin tanssille kuin pojillekaan.

Ajatusta mielenkiinnon tärkeydestä on tutkittu myös terveyden näkökulmasta. Ennen kaikkea tutkimuksia on tehty motivaatiosta liikkeeseen ja liikkumiseen. Terveysverkon sivut korostavat motivaation syntymiselle perusteena olevaa motiivia liikkeeseen. On siis tärkeää, että tanssissa saadaan luotua halua ja innostusta, joiden kautta harrastavien poikien motivaatiota saadaan kohotettua. Terveysverkon tekstissä puhutaan, että motivaatio on jokaisen yksilöllinen tila, mutta siihen vaikuttavat ulkoiset tekijät. (Suomen Terveysliikuntainstituutti Oy & Finnish Institute of Health and Fitness. 2011, viitattu 6.3.2018). Esimerkkinä ulkoisesta tekijästä voisi olla tanssinopettaja.

2.2 Miten opettaja tai ohjaaja voi vaikuttaa positiivisesti harrastuksen mielekkyyteen

Positiivista psykologiaa ja vahvuusajattelua hyödyntämällä opettaja voi vaikuttaa myönteisesti oppijoiden kokemuksiin. Nämä lähtökohdat tähtäävät siihen, että oppija saa onnistumisen kokemuksia ja hänen luonteenvahvuuksiaan tuetaan. Positiivinen psykologia on termi, joka viittaa tekoihin, joissa ihmistä rohkaistaan tunnistamaan ja kehittämään omia positiivisia emootioitaan, kokemuksiinsa ja luonteenpiirteitään. (Terve 2018, viitattu 25.1.2018). Vahvuusajattelu hyödyntää positiivista psykologiaa ja tähtää jokaisen yksilön luonteenvahvuuksien korostamiseen ja kehittämiseen.

Positiivista psykologiaa ja erityisesti sen huomioimista opetuksessa ovat tutkineet myös Lotta Uusitalo-Malmivaara ja Kaisa Vuorinen kirjassaan *Huomaa Hyvä!* (2016). Uusitalo-Malmivaara ja Vuorinen pohjaavat kirjansa positiivisen psykologian tutkijaan Martin Seligmaniin. Hän on kirjoittanut kirjassaan *Flourish* (2011), että tutkimukset ovat keskittyneet negatiivisiin asioihin, kuten ahdistukseen ja addiktioihin. Niiden rinnalle on kaivattu myönteisten tekijöiden tutkimista. Positiivisen psykologian tarkoituksena ja tavoitteena on ohjata etsimään hyvinvointia. Uusitalo-Malmivaara ja Vuorinen esittelevät myös Seligmanin (2011) PERMA-teorian, joka esittelee hyvinvoinnin peruspiilareita. Näitä ovat esimerkiksi sitoutuminen ja merkityksellisyys. Positiivisen psykologian

keskeisimpänä seikkana Uusitalo-Malmivaara ja Vuorinen tuovat kuitenkin ajatuksen siitä, että oli taustateoria mikä tahansa, oleellista on, että voimme itse vaikuttaa hyvinvointiimme. Opettajuuden näkökulmasta uskon, että positiivisen psykologian tutkinnan kohteina olleet hyveet, positiiviset emootiot, myötätunto ja merkityksellisyys ovat kaikille opettamisen kanssa tekemisessä oleville tärkeitä ajatuksia. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 25). Uusitalo-Malmivaara ja Vuorinen esittelevät ajatuksen Keyesin ja Haidtin vuonna 2003 esittämistä positiivisen psykologian päätehtävistä jotka ovat kohottaminen haasteiden yli, toisiin ihmisiin liittäminen, luovuuden ja tuottavuuden ruokkiminen sekä toisten auttaminen, elämisen merkityksellisyyden, tyydytyksen ja viisauden löytämisessä (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 25). Kaikki nämä ovat ajatuksia, jotka ovat merkittäviä opettajana toimiessakin.

Luonteenvahvuudet on tutkimusten myötä määritelty ominaisuuksiksi, jotka tuntuvat ”omalta itseltä” ja joiden käyttäminen on sisäisesti motivoivaa (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 32). Luonteenvahvuudet on luokiteltu kuuteen hyveeseen, jotka löytyvät Seligmanin työtovereiden kehittämästä VIA-luokittelusta. VIA-luokittelu perustuu 6 hyveeseen joissa on 24 vahvuutta. Näistä vahvuuksista esiin nostaan luovuuden, oppimisen ilon, rohkeuden, sinnikkyuden, innostuksen, ystävällisyyden, sosiaalisen älykkyyden, ryhmätyötaidot, reiluuden, vaatimattomuuden ja huumorintajun. Positiivisen psykologian ja luonteenvahvuuksien käytännön soveltamiselle on keskeistä erikoislaatuisuuden huomioiminen ja ratkaisujen ja myönteisten toimintamallien antaminen kieltojen sijaan. Ajatuksena on se, että jokaisen persoonallista potentiaalia jalostetaan kohti parasta muotoaan. Yksilöstä ja hänen käyttäytymisestään riippumatta ei ole ketään, jolle läheisyys, hyväksyntä ja arvontanto eivät olisi tärkeitä. Edellä mainittujen luonteenvahvuuksien tunnistaminen ja niiden pohjalta luonteen rakentaminen avaa tien itseluottamukseen ja onnistumisen kokemuksiin (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 35–36).

Positiivisen psykologian ja luonteenvahvuuksien tutkiminen ja ymmärtäminen alkaa jokaisesta itsestään. Niiden tunnistaminen ja kehittäminen ovat reitti kohti omaa hyvinvointia. Siitä huolimatta Uusitalo-Malmivaaran ja Vuorisen esittelemät tutkimukset ja ajatukset avaavat myös keinoja nähdä ja kehittää niitä toisissakin tukeakseen heidän hyvinvointiaan ja onnistumisen kokemuksiin esimerkiksi opetustyössä.

Positiivisesta psykologiasta kirjoittaa myös Psykologian Emeritusprofessori Markku Ojanen omilla sivuillaan. Ojasen kirjoituksissa painotetaan psykologian tutkimisen ristiriitaisuutta. Ojanen ottaa kirjoituksissaan kantaa positiivisen psykologian tutkimisen kohtaamaan kritiikkiin, mutta painottaa

sitä, että kritiikki ei painoitu itse ajatukseen vaan tieteellisen tutkimuksen vähyyteen. Lisäksi kritiikin kohteena on epäily ihmisten kyvystä muuttaa ja muokata henkilökohtaista ajatusmaailmaansa positiivisen psykologian mukaiseksi. Sen mukaan henkilökohtaiset ajatukset pyritään kääntämään positiivisiksi. Ojanen nostaa myös esille Christopher Petersonin tutkimuksen, jossa esitellään seikkoja, jotka tekevät elämästä elämisen arvoista. Listassa tulee esiin samoja asioita, joita Uusitalo-Malmivaara ja Vuorinenkin ovat nostaneet esille, muun muassa onnellisuus ja luontevahvuudet. (Ojanen 2014. Viitattu 12.3.2018.)

Useat alan tutkijat puhuvat positiivisesta psykologiasta kirjassa *Positive psychologists on positive psychology* (Jarden, Lahti, Ojevero Bruna & Zhao 2014. Viitattu 12.3.2018). Kirjassa heitä on haastateltu aiheeseen liittyen. Aihetta paljon tutkinut ja paljon kirjoja julkaissut Robert Biswas-Diener puhuu siitä positiivisen psykologian ongelmasta, että se keskittyy vain positiiviseen ajatteluun. Biswas-Diener kuitenkin tuo esiin oman mielipiteensä siitä, että tutkijat eivät löydä yhteneväisyyksiä negatiivisiin asioihin positiivista psykologian tutkimuksen yhteydessä. Biswas-Diener painottaa myös samaa asiaa kuin Uusitalo-Malmivaara ja Vuorinenkin: että positiivinen psykologia ja ajattelu eivät tule muilta, vaan jokainen tekee omaa matkaansa sen vuoksi. Mielestäni tämä ei siltikään poista sitä, että positiiviseen ajatteluun kannustamalla ei voisi vaikuttaa esimerkiksi oppilaisiin. *Positive psychologists on positive psychology* kirjassa tutkijat puhuvat myös positiivisen ajattelun leviämisestä ja kuinka se on vietävissä lähes kaikille ihmisille. Vaikeuksia ajatuksen levittämisessä on tullut esimerkiksi kodittomien ihmisten kanssa. (Positive Psychologists on Positive Psychology. Volume 2. 2014. Viitattu 12.3.2018.)

Tuomas Alamikkela on hyödyntänyt positiivisen psykologian ajatusta ja puhuu positiivisesta pedagogiasta opinnäytetyössään *Positiivinen pedagogiikka pedagogisena filosofiana tanssinopetuksen kehittämisessä* (2017). Alamikkela kuvaa positiivista pedagogiikka arvomaailmaksi, johon opettaja voi reflektoida omaa tekemistään opetustilanteessa. Tarkoituksena on tuoda esille ja korostaa oppilaiden vahvuuksia ja auttaa heitä tunnistamaan ne itse, sekä hyödyntämään niitä. Myös Kaisa Vuorinen kirjoittaa samoista asioista blogissaan *Positiivinen pedagogiikka ammentaa voimansa vahvuuksista* (2015), ja puhuu siitä, että positiiviseen psykologiaan perustuva vahvuusopetus ei vaadi omia kursseja tai oppitunteja, vaan että ajatusmaailma tulisi osaksi opettajan jokapäiväistä toimintaa. Keskityttäisiin positiivisiin ajatuksiin sen sijaan, että etsitään virheitä. Opetuksen keskiössä on positiivisuus ja ajatus siitä, että opetetaan oppilaat huomaamaan positiivisia asioita ja omia vahvuuksiaan. (Vuorinen, K. 2015. Viitattu 26.1.2018.)

Opettajan merkitystä tutkiessa esille nousee myös esikuvallisuus. Opettaja toimii tahtomattaankin tietynlaisena esikuvana oppilailleen. Opettajan vaikutuksesta esikuvana on kirjoittanut Joni Ylivainio pro gradu -tutkielmassaan *Elät niin kuin opetat* (2004). Opettaja on esikuvan lisäksi myös auktoriteetti, jota oppilaat katsovat ylöspäin ja jolta he omaksuvat toimintamalleja. Ylivainio kirjoittaa, että yksilön etiikasta ei ainakaan normatiivisessa mielessä enää juurikaan puhuta, vaan opettajan oikea toiminta perustuu lähinnä lakien ja asetusten noudattamiselle ja pedagogiselle ja didaktiselle osaamiselle. Osana Ylivainion pro gradu -tutkielmassa tulee ilmi myös lasten kyky käsitellä tietoa ja että tulkinta tapahtuu enemmän tunteiden tasolla tämä korostaa esikuvana tai auktoriteettina toimivan persoonan merkitystä, jos lapsi pitää sitä arvokkaana (Ylivainio 2004). Mitja Pilkkeen opinäytetyö *Liikkuvia esikuvia* (2016), käsittelee esikuvien merkitystä tanssin harrastamisen näkökulmasta. Pilkkeen työssä tulee ilmi esikuvien merkitys etenkin kasvattajina. Pilkkeen tuktimuksen mukaan esikuvat eivät suoranaisesti vaikuta päätökseen harrastamisen jatkamisen suhteen, mutta erityisesti vaikutus arvotietoisuuteen tuodaan esille persoonan ohella. (Pilke 2016, 24.)

2.3 Tanssiteos Miesten Vuoro ja työryhmän kysely

Osana opinnäytetyötäni on myös *Tanssiteos Miesten Vuoro*. Teoksessa toimin koreografina ja tanssijana. Tanssiteos Miesten Vuoro on kolmen koreografian näkemys suomalaisen miehen eri tilanteista ja se on koreografioitu kahdeksalle esiintyjälle. Teos on Eetu Laitisen, Elias Martikaisen ja Tuomas Alamikkelän yhteisteos. Teoksen pohjalta suoritin kyselyn teoksen työryhmälle. Kyselyn sisältö käsittelee opinnäytetyön teoriapohjassa esiin nostettuja asioita ja ilmiöitä poikien kansantanssin harrastukseen liittyen. Näiden lisäksi kyselyssä kerätään teoksesta heränneitä ajatuksia poikien tanssin harrastamista koskien. Miesten Vuoroa teoksena käsitellään myöhemmin opinnäytetyössäni.

Tanssiteos Miesten Vuoron teemana on suomalaisen miehen eri tilanteet, joita jokainen koreografi käsitteli omista lähtökohdistaan. Ensimmäinen kohta on ”Intti”, joka on Elias Martikaisen koreografia ja se käsittelee suomalaista miestä armeijassa. Toinen kohta on ”Suomalainen mies pyytää apua”, joka on Eetu Laitisen koreografia ja se käsittelee miehen kykyä pyytää ja vastaanottaa apua. Viimeisenä on Tuomas Alamikkelän ”Suomalainen mies saunassa” ja ”HoPo -polkka”,

joka käsittelee suomalaisen miehen saunarituaaleja ja suomalaista miestä laulun ja tanssin kautta. ”Saunalaulun” on säveltänyt Mitja Pilke. Kaikki kohtaukset käsittelevät aihettaan osittain stereotyyppien kautta ottamatta niihin erityisemmin kantaa. Stereotyyppioita käsitellään kunkin kohtauksen koreografin omien näkemysten kautta ja tuoda esille ajatusta miten suomalainen mies mahdollisesti toimisi kussakin tilanteessa. Tanssiteos Miesten Vuoro on kolmen koreografin näkemys ja sukellus miehen sielunmaisemaan, joka on sidottu yhdeksi kokonaisuudeksi ja tuotu näyttämölle tanssin, äänen ja laulun keinoin.

Teoksella on useita tarkoituksia ja tavoitteita. Ensisijainen tarkoitus on toimia pohjana ja materiaalina opinnäytetyölleni. Teoksen tarkoituksena on myös vastata Oulun ammattikorkeakoulun miesten tanssinopettajien intoon tehdä miesten koreografia. Alusta asti oli sopimus, että vaikka tehdään töitä pelkästään poikien kanssa, ei ole tarkoitus korostaa tanssivia poikia ja miehiä taikka vähensyä tanssivia tyttöjä tai naisia. Teos tarjoaa koreografiensa henkilökohtaisen näkemyksen katsojalle ja teoksen tarkoitus ei ole esittää niitä absoluuttisina totuuksina. Tärkeänä tavoitteena on myös tietoisuuden levittäminen. Poikien ja miesten on hyväksyttävää tanssia, ja että on myös hyväksyttävää tanssia toisten poikien kanssa. Tanssin ammattilaisuuden näkökulmasta tärkeänä tavoitteena on olla esikuvana nuorille poikatanssijoille.

Osana tutkimusta olen luonut teoksen työryhmälle kyselyn, jonka tuloksia analysoimalla ja vertailemalla tutkimusten yhteydessä esiin nousseisiin ilmiöihin, on tarkoitus löytää keinoja positiivisesti vaikuttaa poikien tanssin harrastamiseen. Kyselyn tarkoituksena on kartoittaa teoriapohjassa esiin nousseita tilanteita ja ilmiöitä siitä, mitä pojat ovat saattaneet kokea harrastukseensa liittyen. Lisäksi tarkoitus on etsiä tietoa ja mahdollisia ratkaisuja, miten tanssinopettajana näihin tilanteisiin voisi vastata.

3 TANSSITEOS MIESTEN VUORO PROSESSINA

Tässä luvussa käsitellään Tanssiteos Miesten Vuoroa prosessina. Tämän lisäksi tutustutaan teoksen eri vaiheisiin analyttisesti, tarkoituksena purkaa osat teoreettisiin paloihin ja etsiä tietoa prosessin eri vaiheista. Saatua informaatiota suhteessa omaan analyysiini ja tutkimukseen tarkoituksena etsiä prosessin positiivisia vaikutuksia poikien harrastamiselle.

3.1 Prosessin kuvaus

Tanssiteos Miesten Vuoron idea sai alkunsa tammikuussa 2017. Haaveesta tehdä miesten teos on puhuttu Oulun ammattikorkeakoulussa pitkään. Syksyllä 2016 talossa oli jo niin paljon miesopiskelijoita, että idea oli mahdollista toteuttaa. Tammikuussa 2017 teos sai alkusysäyksensä, kun koreografit kokoontuivat ensimmäisen kerran puhumaan työryhmän kokoonpanosta, johon otettiin kolmen koreografian lisäksi kolme tanssinopettajaopiskelijaa ja kaksi pitkään harrastuksen parissa ollutta harrastajaa. Työryhmä valikoitui koreografien ehdotusten ja mieltymysten mukaan ja teokseen pyydettiin tanssijoita, joiden kanssa yhteistyön tiedettiin toimivan. Koreografien suunnitelmana oli myöhemmin harjoituttaa teos useammalle miehelle, jotta mahdollisia esiintymisiä varten ei oltaisi täysin riippuvaisia alkuperäisestä työryhmästä.

Alku keväästä 2017 teos eteni koreografien keskinäisillä palavereilla teoksen ideasta ja toteutuksen suunnittelusta. Ensi-ilta suunniteltiin huhtikuuhun 2017 joten teoksella oli kiireinen aikataulu johtuen työryhmän suuruudesta ja aikataulujen sovittelusta. Suunnitteluvaiheessa sovittiin, että tehdään noin 20 minuutin teos, jossa jokaisella koreografilla olisi yksi kohta vastuualueenaan. Kohtausten teemana oli suomalainen mies eri tilanteissa. Näihin tilanteisiin ja teoksen teemoihin palataan myöhemmin luvussa 4. Teoksen työstö- ja harjoituskausi sijoittui tammikuun 2017 ja huhtikuun 2017 väliselle ajalle. Tarkoituksena oli, että teoksen ensi-ilta ja näytöskausi olisivat Luomo! -tanssimatineassa Oulun ammattikorkeakoulun kulttuurin osastossa.

Teos työstettiin pääsääntöisesti viikkoharjoituksissa, joiden lisäksi sovittiin viikonloppuharjoituksia tarpeen mukaan. Teoksen säännöllinen harjoittelu päättyi huhtikuun esiintymisiin ja työryhmässä sovittiin, että lisäharjoituksia pidetään vain tarvittaessa. Seuraava harjoitus ja työryhmän kokoontuminen oli syksyllä 2017 kun teos vietiin Tanssimania! -tapahtumaan. Tällä hetkellä työryhmä

pyrkii ylläpitämään teosta tulevien mahdollisten esiintymisten vuoksi. Seuraavia esiintymistä on suunniteltu syksylle 2018.

Ensimmäisenä ajatuksena ja sopimuksena oli, että teoksen työstövaiheesta ei saisi tulla liikaa stressiä koreografeille tai tanssijoille. Varsinkin tanssijoille tarkoituksena oli tarjota hyvänmielen produktio, jossa he saisivat nauttia taitavasta tanssimisesta ja esiintymisestä hyvässä seurassa. Teoksen tekemisestä aiheutuvaa stressiä pyrittiin tietoisesti minimoimaan pitämällä työryhmän ilmapiiri niin kevyenä kuin mahdollista, koska tiedostettiin, että kaikilla työryhmän jäsenillä on teoksen ulkopuolella paljon muitakin velvollisuuksia.

Koreografeille prosessi on ollut raskaampi kuin tanssijoille, mutta jo alkuvaiheessa tätä lähdettiin keventämään valitsemalla kolme koreografia, jotka yhteistyössä rakentaisivat teoksen. Tämä ratkaisu kevensi materiaalin luomisen ja koreografioinnin työtä merkittävästi, mutta lisäsi suunnittelua ja palaverien määrää, koska kolmen eri tekijän ajatukset ja koreografiat täytyi sitoa yhtenäiseksi teokseksi. Tässä vaiheessa työryhmän valitsemisvaiheessa tehdyt päätökset olivat keskeisessä asemassa. Suunnittelussa aikataulussa pysymiseksi täytyi yhteistyön olla sujuvaa. Teoksen harjoittaminen, ohjaaminen, työryhmän vetäminen ja informointi sovittiin kaikkien kolmen koreografian vastuuksi. Prosessin aikana jo huomasin, että suunnittelusta huolimatta suurin osa harjoittelun ulkopuolisesta työstä on kasaantunut yhden koreografian harteille. Ulkopuolisella työllä tarkoitetaan uusien esiintymisien järjestelyä ja yhteydenpitoa näihin tahoihin sekä palkkioiden sopimista.

Henkilökohtaisesti teos oli itselleni tietynlainen unelmien täyttymys. Koulun pukuhuoneessa on pitkään haaveiltu, että saataisiin tehtyä poikien teos. Kyseessä oli myös itselleni ensimmäinen produktio, jossa itse olin vetovastuussa. Vastuun tuoma paine tuntui kevyeltä, koska teokseen itsessään oli suuri motivaatio ja innostus. Vastuun jakaminen kahden muun koreografian kanssa oli toimiva järjestely, mutta toi myös haasteita opinnäytetyöni kannalta. Teoksen tarkoituksena oli tarjota pohjaa opinnäytetyölleni, ja vastuun jakaminen vähensi omaa rooliani teoksen rakentamisessa. Koreografien kesken oli kuitenkin tietoisuus teoksen tarkoituksesta, ja yhdessä pystyimme rakentamaan ja suunnittelemaan teosta näistä lähtökohdista. Ideointivaiheessa kolmen eri miehen näkemykset ja ideat hakivat suuntaansa, mutta yhteinen linja löydettiin yhteisen otsikon myötä. Koreografi sai hakea ja ehdottaa omia suomalaisen miehen tilanteitaan, joista valittiin omaa mielenkiintoa ja innostusta vastaavat. Tällöin koreografit saivat työskennellä yhteisen tavoitteen eteen, mutta silti tehdä oman näkemyksensä mukaista koreografista työtä. Kohtausten yhteen

sovittaminen oli vaivatonta eikä ongelmia ilmennyt tässä vaiheessa, koska jo suunnittelu vaiheessa jo pohdittiin loogista järjestystä ja kohtausten yhteensovittamista.

Koreografioinnin ohella jokaisella koreografilla oli myös tanssijan työ, sillä kaikissa kohtauksissa on koko työryhmä lavalla. Prosessin kannalta tämä olisi voitu välttää valitsemalla lisää tanssijoita työryhmään, jotta koreografit olisivat saaneet keskittyä omaan työhönsä, mutta teoksen osa tavoitteena oli kuitenkin myös tarkoitus päästä itse tanssimaan ja olla sillä tasolla myös osa työryhmää. Koreografien ollessa mukana koreografioissa on myös se hyvä puoli, että saa itse tuntea ja aistia koreografiaan liittyvää materiaalia.

Itse valikoidun työryhmän ja jaetun vastuun myötä prosessin aikana ei ole tuntunut suuria paineita tai tulleita konflikteja, jotka olisivat aiheuttaneet merkittäviä vaikeuksia työn etenemiseen. Teokseen pyydettiin tarkoituksella tuttuja tanssijoita, joiden kanssa yhteistyön tiedettiin olevan helppoa. Tässä mielessä projektista saadut tuntemukset eivät välttämättä anna totuudenmukaista kuvaa, koska teos on suunniteltu tarkoituksella helpoksi. Tässä tapauksessa osallistujat olivat kaikki toisillensa tuttuja entuudestaan tanssin kentältä. Tosin kentällä työskentelevillä koreografeilla on myös mahdollisuus valikoida projekteihinsa pyydettäviä tanssijoita ja työryhmän jäseniä omien mieltymystensä mukaan, joten vastaavanlaiselle toiminnan suunnittelulle on mahdollisuus.

Projektin tämän hetkinen tila on hyvin passiivinen. Seuraava tapahtuma on suunniteltu syksyille 2018. Säännöllisiä harjoituksia työryhmällä ei ole, vaan teosta pidetään yllä satunnaisesti. Projektin tämän hetkistä tilannetta ajatellen olisi ollut viisaampaa ajatella tätä vaihetta työryhmän kokoamisvaiheessa. Työryhmä on tällä hetkellä jakaantunut neljälle eri paikkakunnalle ympäri Suomea, joten esiintymisten järjestäminen ei ole helppoa. Prosessin suunnitelmaan kuuluu myös se, että teokseen harjoituttaisiin lisää miestanssijoita, jotta esiintymisten suunnittelu ja toteuttaminen helpotuisi. Tämäkin tosin vaatisi toteutuakseen harjoitusten järjestämistä, joka nykytilanteessa on vaikeaa johtuen työryhmän omista aikatauluista. Näiden asioiden seurauksena jo suunnitteluvaiheessa olisi pitänyt ajatella asioita pidemmälle. Tosin koskaan ei puhuttu siitä mahdollisuudesta, että teosta haluttaisiin esittää säännöllisesti edes muutaman kerran vuodessa, vaan tilanteeseen herättiin vasta, kun mahdollisuuksia esiintymisille alkoi ilmentymään.

3.2 Miesten Vuoron prosessin huomiot ja analyysi

Prosessina ja projektina olen kokenut Miesten Vuoron äärimmäisen opettavaisena. Miesten Vuoron laajuinen produktio oli itselleni uusi tilanne ja haaste. Yhteistoiminnallinen projektin vetäminen on kuitenkin osoittautunut toimivaksi järjestelmäksi, koska tukea ja apua oli aina saatavilla. Yhteistyön myötä myös uudet koreografiset menetelmät ja ideat, joita sai kanssakoreografeilta, ovat olleet opettavaisia. Näistä esimerkkeinä ovat laulun, mimiikan ja äänitteiden käyttö teosta rakennattaessa. Teosta suunniteltaessa ja työryhmää koottaessa tavoitteena oli koota ryhmä, jossa olisi rento ja avoin ilmapiiri, jossa kenenkään ei tarvitse hävetä omia mielipiteitään. Näihin tavoitteisiin mielestäni yllettiin. Harjoittelu ja työskentely ryhmän kanssa on vaivatonta ja mukavaa ja ilmapiiri on pysynyt positiivisena ja kannustavana. Tämän kaltainen ilmapiiri ja tilanne olisi tämän kokemuksen perusteella ihanteellinen kaikessa opetustyössä, ei pelkästään kaveripiirin produktioissa. Ilmapiiri, jossa oppijat kokevat oman äänensä ja mielipiteensä tärkeäksi ja uskaltavat tehdä ehdotuksia ja keskustella opettajan kanssa, tarjoaa hedelmällisen oppimisympäristön niin oppijoille kuin opettajallekin.

Produktion alkuvaiheessa henkilökohtainen tuntemus etenemisestä oli ajoittain jopa liian helppo. Yhteistyö kahden koreografin kanssa tuntui helpolta ja yhteinen sävel ja ajatukset teoksen luonteesta asettuivat hyvin nopeasti. Tähän vaikuttaa luonnollisesti aiemmin mainittu seikka, että koreografit ja tanssijat on kaikki valittu omien kokemusten pohjalta ja näin tiedettiin yhteistyön sujuvan. Kolme eri koreografia toi tilanteelle myös omat haasteensa. Vaikka teoksella on yksi yläot sikko, oli jokaisella koreografilla oma näkemyksensä aiheesta. Joten sen sijaan, että kaikki kolme tekisivät yhteistä kokonaista teosta, tehtiin kolme erillistä koreografiaa samasta ideasta, jotka täytyi myöhemmin sitoa järkeväksi kokonaisuudeksi. Lopputulos oli kuitenkin enemmän kuin tyydyttävä. Näiden seikkojen yhteenvetona prosessin suunnitteluvaihe venyi mielestäni liian pitkäksi käytettävissä olevaan aikaan nähden. Luonnollisesti huolellisella suunnittelulla oli myös myönteinen vaikutus teoksen rakentamiseen, joten en koe, että sen pituus oli pelkästään huono asia.

Tiukasta aikataulusta ja pienistä ajatuksellisista erimielisyyksistä huolimatta tuntemus helppoudesta on päällimmäinen ajatus teoksen suunnitteluvaiheesta. Kahden ystävän kanssa yhteisen teoksen suunnittelu ja toteuttaminen tuntui korvaavan kaikki negatiiviset asiat. Jo alusta asti luotu positiivinen ja rento ilmapiiri teoksen ympärille vähensi stressitekijöitä ja lisäsi hyvänolon tunteista koko prosessin ajan. Koimme ilmapiirin porukan vahvuudeksi ja luotimme myös siihen, että yhdessä tekemällä saamme hyvän teoksen tehtyä. Usko toisiimme on mielestäni kuin suoraan

positiivisen pedagogiikan ja vahvuusajattelun oppikirjasta. Erästä teoksen tanssijaa siteeraten: "Tulipa osoitettua, että hyvällä ja hausalla meiningilläkin voi tehdä korkeatasoisia teoksia!" Itse koen, että nämä tukevat tutkimuksessa esiin nousutta poikien tarvetta sosiaalisille piireille. Luonnollisesti samanlainen yhteisöllisyyden tunne on olemassa muissakin joukkuelajeissa, mutta se on vahvasti läsnä myös kansantanssissa. Poikien suhteellisen vähäisestä määrästä johtuen, heidän saattaminen yhteen esimerkiksi Miesten Vuoroa vastaavilla teoksilla on haastavaa, mutta koen sen tärkeäksi.

Teoksen koreografiointi- ja harjoitteluvaiheessa oli rennosta ilmapiiristä huolimatta oma huolensa aikatauluista. Kolmessa kuukaudessa piti rakentaa ja harjoitella noin 20 minuutin teos ja harjoituskertoja oli vain yksi viikossa. Tämä toi itselleni paljon paineita, sillä en ollut ennen tätä prosessia tehnyt kuin yhden ryhmäkoreografian ja koin ryhmän käsittelyn vieraaksi ja hankalaksi. Vaikka ilmapiiri oli rento ja ymmärtäväinen, ei se poistanut koreografista stressiä suoranaisesti. Hyvin suunniteltu teoksen runko ja käsikirjoitus helpottivat kokonaisuuden työstämistä, erityisesti eri koreografioiden yhdistämistä toisiinsa. Siirtymät tapahtuvat äänitteiden kautta, ja niissä siirrytään äänitteiden kautta kohtauksesta toiseen. Tämä oli hyvin helppo ja luonteva tapa, mutta siirtymistä tuli pitkiä, varsinkin kun lavakuva saattoi tyhjäntyä hetkellisesti kokonaan.

Koreografioita käsitellessä luvussa 4 kuvailen myös teoksessa käytettyä materiaalia. Itse koen, että teos tarjoaa monipuolista materiaalia ja erilaisia liikedynamiikkoja, esimerkkinä unkarilaisiin kansantansseihin pohjautuva perkussiivinen tanssi ja sitkeä ja hidas hambo. Kunkin koreografian materiaali kuvastaa hänen omaa liikkeellistä ajatustaan kyseisestä kohtauksesta. Liikettä kuvailtaessa tulee esille termejä kuten miesmäinen, maskuliininen, humoristinen, armeijamainen ja herkkä. Nämä kuvaukset eivät tarkoita liikkeen olevan välttämättä suoranaisesti käytetyn termin synonyymejä vaan ovat olleet koreografian ajatuksellisia lähtökohtia omaan kohtaukseensa ja siihen, kuinka hän itse kokee liikkeen tai mitä ajatusta hän kokee viestittävänsä.

Materiaalin työstövaiheessa tarkoituksella vältettiin tuomasta esille ajatuksia siitä, että vain miehet voivat tehdä jotain. Jos materiaalia tuodaan lavalle vain miesten tekemänä, leimaako se liikkeen automaattisesti? Koreografit kokevat, että ei. Liike pitää kokea liikkeenä. Vasta se, missä yhteydessä ja millä muotoa liikettä tuodaan esille voi antaa kuvan liikkeen tarkoituksesta. Koen, että jokaisen henkilökohtainen terminologia ja ajatus liikkeestä antaa koreografeille itselleen suuntaa liikkeen muodosta. Miesten Vuorossa ei suoranaisesti väitetä missään vaiheessa, että jokin liike on vain miehille tai miehistä, mutta kahdeksan miehen tehdessä vakavissaan fyysisenä kuvattua

kehoperkussiokoreografiaa, on leimaamisen riski olemassa. Tästä riskistä huolimatta haluttiin tuoda esille ja esittää materiaalia, joka on tanssijoille mielenkiintoista. Koreografioissa tiedostettiin tanssijoiden mielenkiinto unkarilaisia tansseja kohtaan, joten tähän päätettiin vastata. Aiemmin on puhuttu sosiaalisesta ympäristöstä ja positiivisesta ilmapiiristä osana prosessia, mutta myös mielenkiintoisten, tanssijoita kiinnostavien liikkeiden ja koreografioiden tarjoaminen on yhtä tärkeää. Myös teoriapohjassa on noussut esille ajatus siitä, että harrastajien omat mielenkiinnon kohteet on syytä ottaa huomioon opetuksessa. Miesten Vuoron tarjoamat kokemukset tukevat tätä ajatusta.

Teoksen tavoitteena oli levittää tietoisuutta ja ajatusta siitä, että miesten ja poikien on hyväksyttävää tanssia. Tämän tavoitteen täyttämiseksi tarvitsemme vielä aikaa. Ainoa esiintyminen Oulun ammattikorkeakoulun tilojen ulkopuolella on ollut syksyllä 2017 Tampereella, mutta tämäkään ei tavoittanut toivottua kohdeyleisöä eli nuoria poikia. Teoksen tarkoitus ei ole vaikuttaa pelkästään nuoriin poikiin vaan myös yleiseen kuvaan miesten tanssimisesta. Vaikka tehdään hienoja teoksia miehille ja pojille, ei se tue tavoitteita, jos se ei kykene tavoittamaan kohdeyleisöä. Uusia esiintymismahdollisuuksia etsitään ja pyritään myös toteuttamaan, mutta tällä hetkellä nämäkään eivät tavoittele nuorta yleisöä vaan yleisesti mahdollisuutta saada teosta esille. Suunnitelmana ja haaveena on ollut viedä teosta Oulun alakouluihin, mutta johtuen aiemmin mainituista työryhmän aika-tiloihin liittyvistä haasteista, ei tämä ole mahdollista ainakaan ilman rahoitusta. Tämä on herättänyt itselläni ajatuksen siitä, onko tämä oikea tapa lähteä muuttamaan stereotyyppioita tai ajatuksia miehistä ja tanssista. Itse olen todennut, että vaikka Miesten Vuoron kaltainen teos on hyvä kanava tuoda ajatusta esille, ei se välttämättä aja poikien kansantanssin harrastamiseen liittyvien asioiden parantamista.

Positiivisen pedagogiikan ja sen tarjoamien ajatusten, kuten avoimuuden, kommunikoinnin ja kannustavan ilmapiirin luominen ovat olleet toistuvia teemoja, kun olen pohtinut prosessin eri vaiheita. Positiivisen pedagogiikan esittelemät ajatukset luovat prosessiin ja työryhmään hyvää ja kannustavaa ilmapiiriä joka ei rajoitu pelkästään harjoitustilanteisiin. Itse en usko, että tämä kokemus ja ajattelu rajoittuisi ainoastaan tähän teokseen, vaan näiden ajatusten jakaminen, ylläpitäminen ja tietoisuuden levittäminen toisivat vastaavan helppouden ja ilmapiirin muihinkin produktioihin. Itse uskoisin, että näiden ajatusten yhdistäminen tanssinopettajan arkeen toimisi stressitekijöitä lieventävänä tekijänä kaikille sekä kasvattaisi tanssialalla toimimisen mielekkyyttä niin opettajalle kuin oppijoillekin.

4 MIESTEN VUORO TEOKSENA

Kirjoittaessani Miesten Vuorosta puhun miehisyydestä, maskuliinisuudesta ja miehisestä liikkeestä. Inka Välipakka on tutkinut aihetta naiseuden näkökulmasta väitöskirjassaan *Tanssien sanat* (2003). Välipakka kuvailee samoja teemoja naiseuden näkökulmasta ja tuo esille ajatuksen siitä, että koreografia kykenee liikkeillä, tilasuunnittelulla ja tanssijoiden välisellä dynamiikalla ilmaisemaan inhimillisiä kokemuksia. Yhtä lailla kuin Välipakka kirjoittaa koreografian representoivan liikkeinä ja tilasuhteina tarkoittavan naistanssille feminiinisiä sisältöä, on Miesten Vuorossa tarkoitus etsiä maskuliinista sisältöä tanssijoiden omista kokemuksista, ilmaisusta tai koreografian ajatuksesta. Välipakka tuo esille myös ajatuksen, että koreografiat ovat representoivia ja ne representoivat sitä, kuinka naistanssija voi ylittää omalla tanssityylillään koreografisen liikekielen ilmeisimmät sukupuolen representaatiot. Miesten Vuoron tavoite on tuoda esille miehisyyttä ja maskuliinisuutta, mutta liikkeen ja materiaalin todellinen muoto ja vaikutelma ovat vasta esiintyjien omien tanssillisten tulkintojen tuloksia. Liikemateriaali itsessään ei siis ole miehistä tai maskuliinista, vaan koreografian tarjoaman ajatuksen ja tanssijoiden suorittaman toteutuksen yhteisvaikutuksesta se on saanut muotonsa, jota teoksessa tahdotaan ajatella miehiseksi tai maskuliiniseksi. Tämä ajatus riippuu katsojasta ja kokijasta, eikä vaikutelman välttämättä tarvitse olla maskuliininen yleisölle, jotta teoksen ajatus ja tavoite välittyisi.

4.1 Miesten Vuoron teoskuvaus

Tanssiteos Miesten Vuoro on kestoaltaan noin 22 minuuttia pitkä teos ja sen rakenteen voi jakaa karkeasti viiteen eri osaan, kolmeen tanssikohtaukseen ja kahteen siirtymään, jotka hyödyntävät äänimaailmaan käyttöä tai laulua. Teoksessa on käytetty useita elementtejä kuten tanssia, laulua, Suomalaisia sanontoja sekä näyttelyä ja mimiikkaa. Teoksessa olevien kohtausten lisäksi läpi kantavana teemana on myös huumori. Analyysissä esiintyy termejä kuten armeijamaista, miesmäistä tai herkkää. Termit tuodaan myös sanallisesti ilmi, jotta kuva liikkeestä välittyisi, mutta näitä ei ole tarkoitettu absoluuttisiksi väitteiksi liikkeiden laadusta. Termejä on käytetty koreografian omana ajatuksena tai mielikuvana materiaalista.

4.1.1 Inttikohtaus

Tanssiteos alkaa Elias Martikaisen koreografialla ”Suomalainen mies intissä”. Se on koreografin näkemys siitä, mitä asepalveluksessa oleva mies on saattanut kokea. Kohtauksessa miestä kuvataan kurinalaiseksi, järjestelmälliseksi ja peräti ilkeäksi. Koska teoksen on kerrottu kuvaavan suomalaisen miehen tilanteita, teos voi antaa virheellisen kuvan, että kaikki miehet olisivat käyneet armeijan. Tätä ei kuitenkaan korosteta vaan aihetta on käsitelty stereotyyppien ja omien kokemusten kautta. Kohtauksessa on luotu oma armeijaa kuvaava tilanne pohjautuen koreografin kokemuksiin ja luotu oma komppania, jota teoksessa kutsutaankin ”tanhukomppaniaksi”.

Kohtauksen puvustus on armeijaa kuvaavaa. Miehillä on jaloissaan mustat saappaat, sarkahousut, vanha armeijan lakki sekä mustat tai harmaat hihattomat paidat. Yhtenäinen puvustus kuvastaa armeijamaista puvustusta, jossa kaikki näyttävät samanlaisilta, ainoana poikkeuksena hihattomien paitojen väri. Teoksessa käsitellään kuitenkin fiktiivistä ”tanhukomppaniaa”, joten täydellistä imitaatiota armeijasta ei välttämättä ole tarvettakaan kuvata, vaan on luotu oma univormu omalle komppanialle.

Kohtauksen valaistuksena käytetään luonnonvaloa tavoittelevaa valaistusta eikä valaistuksessa ole suuria muutoksia. Muutos valaistuksessa tapahtuu vasta ilmoituksen jälkeen, jossa ilmoitetaan esityksen alkavan yleisölle ja musiikki alkaa soida ja valaistus kirkastuu ja kattaa koko tilan.

Kohtaus ja samalla koko teos alkaa yhden miehen sisääntulolla pimeässä kantaen isoa varustepussia. Sisääntulon aikana verhoista alkaa kuulumaan marssilaulua, jonka voimakkuutta lisätään kuvaten sitä, että marssijat lähestyvät samaa tilaa kuin yksinäinen varustepussin kantaja. Hän on myöhässä muodosta ja liittyy siihen hätäisesti muodon ohittaessa hänet. Tanssijat ovat kahdessa jonossa, joka on armeijassa käytetty marssimuoto pienille osastoille. Kyljessä on myös osaston johtaja joka myös johtaa marssilauluja.

Marssin aikana kuvataan myös armeijassa olevaa simputtamiseen liittyvää kulttuuria, kun myöhästyntyttä marssijaa rangaistaan koko osaston edessä. Sama ajatus toistuu, kun muodon johtaja komentaa osastoaan vuoroin kyykkyy ja vuoroin ylös. Tilanteet käsittelevät stereotyyppiä siitä, että armeijassa mielivaltaisesti komennetaan alokkaita tekemään tyhmiäkin asioita, joilla ei ole mitään tekemistä koulutuksen kanssa. Aihe ja ympäristö on tarkkaan rajattu armeijaan ja siksi näitä esiteltyjä väitteitä ei ajattele yleiseksi leimaksi miehille. Samalla osaston kyykyttäminen kuitenkin

kuvastaa tietynlaista kurinalaisuutta, johon armeijassa koulutetaan. Kyykyttämisestä jäänyt raskas ilmapiiri puretaan teoksesta käsin, kun johtaja poistuu tilanteesta ja myöntää osastolle tauon. Tästä alkaa piikkittely sekä naljailu niin armeijakavereita kohtaan kuin osaston johtajaakin kohtaan. Äänet ovat vaihteita mutta eleillä ja olemuksella tuodaan ajatusta esille. Johtajan pois ollessa osasto aloittaa oman lyhyen tanssikohtauksensa, jossa on käytetty baletillista liikekieltä. Kohtaus on tarkoitettu keventäväksi ja humoristiseksi osaksi, ja se itsessään ei ole tanssillisesti vaikuttava, melkein jopa halventava. Kohtaus kuvastaakin miesten yhteishenkeä. Tavoitteena osoittaa, että osastolla on myös omia juttuja, jotka ovat osastolle yhteisiä ja joista he kaikki nauttivat vallitsevasta auktoriteetista huolimatta. Osaston johtajan saapuessa tilaan tulee vielä yhteinen myöhästynyt uloshengitys, joka myös lopettaa osaston oman liikkeen. Tanssijat siirtyvät johtajan toimesta riviin, jossa fiktiivisen tanhukomppanian osastonjohtaja tekee ilmoituksen esityksen alkamisesta yleisölle. Yleisöstä tulee myös vastaus takaisin lavalle ”Hyvää keikkaa, miehet!”, johon tanssijat vastaavat. Ilmoitus sekä vastaukset ovat armeijassa tyypillisiä ja kuvastavat kurinalaisuutta ja kunnioitusta ylempiä kohtaan. Tässä tapauksessa ylempiarvoisia ovat yleisössä olevat, joita puhutellaankin arvon ylösöksi.

Marssia voisi ajatella sisääntulona, sillä myös lavalla annetaan ymmärtää, että varsinainen esitys alkaa vasta huutojen jälkeen. Musiikkina kohtauksessa on munniharpulla soitettu musiikki, jonka tarkoituksena on tuoda lähinnä rytmi esille. Musiikista on kuitenkin havaittavissa eri osat joihin myös koreografia reagoi. Tanssin lomassa on myös koreografioituja huudahduksia jotka osoittavat jonkin tietyn liikkeen tai eleen suorittamista.

Koreografia pohjautuu unkarilaiseen kansantanssiin ja erityisesti siellä esiintyviin taputuksiin ja kehon perkussioon, eli äänen tuottamiseen iskemällä käsiä tai jalkoja kehon eri osiin tai lattiaan. Liikekieli ja koreografia jatkavat armeijamaista liikehdintää, jota teoksen sisääntulo jo esitteli. Koreografia koostuu useammasta eri rytmimotiivista. Tilallista liikettä on mukana, mutta liikkuminen on rauhallista. Liikkuminen tapahtuu yhdenaikaisesti ja tarkasti kuviosta toiseen. Kohtauksessa onkin havaittavissa armeijamaista rivien käyttöä, liikuttelua ja ojentamista. Tanssin teemat jatkavat jo alussa esille tuotuja aiheita: tietynlainen kurinalaisuus ja tarkkuus, jotka ovat osa armeijaa, on tuotu lavalle. Koreografiassa ei erotella alussa kuvattua auktoriteettia tai pussia kantanutta tanssijaa, vaan kaikki esiintyjät ovat tasavertaisia. Liikekieli korostaa yhtenäisyyttä, kun motiivit ja liikkumiset tapahtuvat unisonossa eli samaa liikettä suoritetaan yhtä aikaa. Ainoat koreografiset muuntelut liikkeeseen ovat riveissä tapahtuvat kaanonit, joissa kädet tippuvat vieressä olevan tanssijan hartialta omalle sivulle, sekä suuntien käyttö ja vuoroittaisuus, jossa tanssijat tekevät kahdessa

ryhmässä eri liikkeitä, jotka vaihtuvat ryhmien välillä. Motiivit ovat samat kaikilla tanssijoilla, mutta järjestys saattaa vaihtua ryhmien välillä.

”Suomalainen mies intissä” -kohtaus loppuu unisonomotiiviin, jossa miehet ovat kahdessa rivissä loppuasennossa, josta alkaa teoksen ensimmäinen siirtymä. Tanssijat poistuvat lavalta samalla heitellen hattujaan pois. Yksi tanssija heittää hattunsa, mutta ei poistu lavalta vaan kävelee lavalle jääneelle varustepussille. Pussista otetaan kasa vaatteita: mustat housut, kauluspaita, kravatti ja puvuntakki, mutta ei kenkiä.

Miesten poistuessa lavalta alkaa kuulumaan nauhoitettuja sanontoja. Sanontojen teemana on suomalainen mies. Sanontojen aikana poistuneet tanssijat tulevat takaisin lavalle pukemaan vaatteitaan selkä yleisöön päin. Varustepussista vaatteensa hakenut tanssija on kultaisessa leikkauksessa lavalta katsottuna oikealla spotti -valossa muiden miesten pukeutuessa sinisessä suhteellisen pimeässä valaistuksessa.

Kohtauksessa olevilla tanssijoilla ei reunoilla tapahdu muuta kuin vaatteiden pukemista. Spotissa oleva tanssija pukee korostetun hankalan näköisesti vaatteita päälle samalla reagoiden joihinkin sanontoihin ja ottaen samalla kontaktia yleisöön. Taustalla vallitseva teema on rauha. Ikään kuin tanssijat olisivat valmistautumassa juhliin. Spotissa oleva tanssija on hätäinen ja vilkuilee myös muiden edistymistä. Sanontojen aikana reunoilla olevat miehet ovat saaneet pukunsa päälle. Pohjana on musta puku ja erivärisiä kauluspaitoja ja kravateja. Sanontojen teema alkaa selvästi keskittyä apuun, avun antamiseen ja miehiin. Viimeisenä sanontana oleva ”hädässä ystävä tunnetaan” on merkinä taustalla oleville miehille kääntyä valmiissa puvuissaan. Spotissa olevalla miehellä puku ei ole päällä, ja ilmassa ollut hätäännyys vaihtuu suruksi.

Sanontoja on useaksi minuutiksi ja aika on selvästi tarkoitettu vaatteiden vaihtoon. Lavalla vaatteiden vaihtaminen on perusteltu spotissa olevan tanssijan kontaktilla muihin tanssijoihin. Vaikka taustalla on ollut apu- aiheisia sanontoja, yksinäinen tanssija ei ole missään vaiheessa pyytänyt apua pukeutumisongelmaansa, vaan pyrkinyt itse ratkaisemaan tilanteen.

4.1.2 Apuhambo

Siirtymä vie auttamisteemaisten sanontojen myötä koreografoimaani ”Apuhamboon”. Poiketen yleisteemasta kohtauksessa ei ole huomattavia humoristisia puolia, vaan kohtaaminen on enemmänkin vakava ja herkkä. Siirtymän pohjalta väitteeksi muodostuu tilanne, jossa mies ei osaa tai ei tahdo pyytää apua ongelmaansa, vaan seuraa mielummin hiljaa surullisena sivusta muiden edistymistä.

Kohtauksen yleisilmeessä valaistus pysyy koreografiassa sinisenä ilman taustavaloja luoden pimeän, mutta tunnelmallisen ilmeen lavalle. Koreografian edetessä valaistuksessa ei tapahdu muutoksia ennen seuraavaa kohtausta. Lavalla on tanssijoiden ja valojen lisäksi teoksen alussa tuotu varustepussi, johon ei ole reagoitu sen jälkeen, kun yksi tanssijoista haki pukunsa sieltä. Musiikkina ja tanssilajina on hambo.

Koreografia koostuu yksintanssittavista unisonoosuuksista, ryhmäosuuksista ja paritanssista. Paritanssi on hamboa, mutta perinteinen tanssiote on korostetusti viety tiiviimmäksi, lähes halauksen omaiseksi ja se luo herkkyyttä miesten väliseen tanssiin. Yksin tanssittavat osuudet ovat joko suhteessa yleisöön tai toisiin tanssijoihin. Tanssissa ja liikkeessä teemat ovat lähes vastakkaiset aiempaan Martikaisen koreografiaan, jossa materiaali oli jäykkää, tarkan rytmistä ja yhtenäistä. Apuhambossa liikekieli on sitkeämpää, rauhallisempaa ja tanssijoiden omaa tyyliäkin on havaittavissa liikkeessä kaikki ei ole niin tarkasti määriteltyä. Kohtauksessa esiintyy myös akrobaattisia elementtejä nostojen muodossa.

Koreografia alkaa seitsemän miehen tanssiessa yksintanssittavia osuuksia. Koreografinen muutos tapahtuu, kun tanssijat ottavat parikontaktin ja siirtyvät paritanssiin. Yksi tanssija jää ilman paria, koska yksi tanssija istuu edelleen nurkassa lattialla. Koreografia siirtyy käsittelemään aihetta, kun seitsemän miehen ryhmästä yksi tanssija kohtaa reunalla istuvan tanssijan tarjoten apuaan hänen ongelmaansa. Tarjottu apu torjutaan. Avunanto ja sen torjunta tuovat esille aiemmin nostettua väitettä, että mies ei osaa pyytää eikä tahdo edes ottaa apua vastaan. Kohtauksen edetessä aihetta käsitteelläänkin eri näkökulmasta, kun torjunnasta huolimatta apua annetaan väkisin. Vastoin aiempia väitteitä avun pyytämisestä ja vastaanottamisesta suomalainen mies antaa kyllä apua muille sitä tarvitseville, haluttiin sitä tai ei. Apu ei rajoitu yhteen tanssijaan, vaan koko ryhmä antaa apua sitä tarvitsevalle. Edellä mainittujen akrobaattisten elementtien kautta tanssijoiden yhteistyöllä autetaan yksin istuvalle tanssijalle vaatteet päälle, edelleenkin hänen sitä pyytämättä. Koreografia

tukee tätä, sillä tanssijaa heitellään edestakaisin tämän koskematta edes lattiaa. Edestakaisin tapahtuva heittely jatkaa teoksen humoristista teemaa.

Avun antamisen jälkeen koreografia jatkaa kaikkien yhteiseen unisonoosuuteen, joka on toisinto alussa nähdystä seitsemän miehen tanssista. Lopputilanteessa tanssijat kävelevät yhteen riviin yleisöä kohti korjaamaan pukujaan. Avun vastaanottamisen teema viedään loppuun koko rivistön yhtä aikaa korjatessa toistensa kravattit. Vastoin esiteltyjä väitteitä nyt kaikki antavat ja vastaanottavat apua toisiltaan. Kohtauksen väitteitä avusta käsitellään kohtauksessa kahdelta tasolta. Ensimmäinen taso on se, että mahdollisesti huonomassa tilanteessa ollessa avun pyytämiseen liittyy ajatus heikkoudesta tai avuttomuudesta. Toinen taso on se, että apua saatetaan antaa, vaikka sitä ei halutakaan.

4.1.3 Suomalainen mies saunassa

Hambon yhteisen lopetuksen jälkeen on suora leikkaus seuraavaan kohtaukseen ”Suomalainen mies saunassa”. Hambon musiikin päätyttyä alkaa kuulumaan äänite, jossa on oven avauksia, veden solinaa ja tölkin avautumista. Näiden aikana lavalla olevat tanssijat auttavat toisiltaan edellisen kohtauksen pukuja pois samalla hiljaisesti jutellen. Tanssijat poistuvat lavalta eri aikoihin ja omiin suuntiinsa. Lava tyhjenee ja valaistus muuttuu, sininen väri katoaa ja tilalle tulee musta lava lukuun ottamatta rajattua valaistua aluetta. Taustan äänimaailma muuttuu ja suhinanomaiseksi ääneksi, jonka taustalla kuuluvan saunarunon vuoksi voi todeta olevan löylyn heitosta kuuluva ääni. Saunarunon aikana tanssijat tulevat tilaan joka suunnasta. Puvustuksena tanssijoilla on käärityt mustat housut. Ensimmäinen tanssija astuu tilan etureunaan ja aloittaa kiukaaseen puiden laittamista kuvaavan miimisen liikkeen. Muut tanssijat saapuvat rajatulle alueelle vuorotellen ja alkavat muodostamaan yhteistä kuvaa. Kuvassa neljä ihmistä muodostaa eri tasoille istumapaikkoja, joille jäljellä olevat neljä istuutuvatkin aseteltuaan saunaliinan ylimmille ”lauteille”. Lopullinen kuva, saunomista tukevien miimisten eleiden tukemana, muistuttaa erehdyttävästi saunanlauteita ja saunoja. Nämä ”lauteet” ovat kohtauksen ainoa kuvio ja samalla rekvisiitta, lukuun ottamatta koko teoksen taustalla ollutta välinepussia, joka on ollut lavan takareunalla alusta asti.

Lauteiden valmistuttua tanssijat aloittavat saunalaulun, jonka on säveltänyt ja sanoittanut Mitja Pilke. Laulu kuvaa nimensä mukaisesti saunomista ja miehiä saunomassa. Laulu etenee esilaulajien aloittaessa ja muiden siiheen yhtyessä. Miimisesti myös kuvataan esiin nousevia saunomiseen

liittyviä tilanteita. Laulussa tuodaan esille väitteitä, kuten ”se on suomalainen, joka rakensi saunan”, mistä voi herätä kysymys onko sauna suomalaisten keksimä. Laulussa tosin vain vihjataan, että joku määrittelemätön suomalainen rakensi saunan. Laulun teema liittyy alusta loppuun asti läheisesti yleisesti mieheen, saunomiseen ja suomalaisuuteen ja niiden ylistämiseen.

Yleismaailmalliset termit suomalaisuuteen ja miehiin liittyen vaihtuvat suoraan viittaukseen yhteen tanssijoista sanoilla: ”Se on Elkku poika, joka saunaan sammu”. Kohtaus on poikkeuksellinen, sillä aiemmin teoksessa ei ole tuotu suoranaisesti ketään esille nimen muodossa, tai jos on niin silloinkin on käytetty fiktiivistä nimitystä. Teoksessa tuodaan yksiöitä esille, mutta roolituksessa ei ole suoranaista logiikkaa. Kohtauksen lopetus tuo suuren muutoksen ilmaisuihin ja mimiikkaan, kun aiemmin esiin nostettu tanssija tipahtaa lauteilta sammuneena. Laulun loputtua alkaa tanssijoiden selkeä ilkkuminen sammunutta kohtaan. Esiin nousee myös selkeitä kommentteja ja eleitä, kuten laudeliinan heittäminen sammuneen kasvoille. Tilanteen rikkoo erään tanssijan kommentti: ”Nousee kohan se?” Tähän tanssijat reagoivat kurkistamalla housuihinsa ja vastaamalla ”Todellakin!”. Tämä jopa tarpeettoman selkeä reaktio on tarkoitettu tuomaan kevennyttä tilanteeseen, mutta onko reaktion oltava liian ilmiselvää ja mahdollisesti jopa häiritsevää? Yleisön reaktioiden perusteella lopetus ymmärretään kuitenkin humoristisena ja keventävänä elementtinä.

4.1.4 HoPo -polkka

Edellä mainittu kevennys on myös leikkaus teoksen viimeiseen kohtaukseen, ”HoPo- Polkkaan”, joka on Tuomas Alamikkelän koreografioima, ja se käsittelee miehisyyttä itseironian ja stereotyyppien kautta. Leikkaus on nopea ja selkeä. Heti viimeisestä kommentista koko tilan valaistus muuttuu räikeään vaaleanpunaiseksi ja polkan musiikki sekä tanssi alkavat lähes yhtäaikaisesti. Kohtauksen välillä ei ole mitään siirtymää, joten valo ja lukuun ottamatta tilanne on sama kuin edellisen kohtauksen lopussa. Maassa makaa sammunut tanssija, taustalla on edelleen varustesäkki ja puvustuksena on edelleen polviin käärityt mustat housut. Iloisen polkkamusiikin lisäksi äänimaailmaan kuuluu paljon tanssijoiden omaa eläytymistä, jonka tarkoituksena on herättää yleisö mukaan selkeästi teokseen viimeiseen tanssikohtaukseen. Sammunut tanssijakin herätetään ja autetaan ylös koreografian edetessä reilulla läimäytyksellä. Sammunut tanssija on sama, joka teoksen alussa komenteli komppaniaa, joten teoksessa on annettu takaisinmaksun paikka, vaikka suoraa draaman kaarta tai yhtymää edellisiin kohtauksiin ei ole nähty aikaisemmin.

Koreografisesti nähdään paljon perinteisiä polkkavuoroja, joiden sekaan on lisätty myös muita liikkeitä, kuten pyllypiruetteja. Liikemateriaalia voisi kuvailla hyvinkin fyysiseksi ja vauhdikkaaksi. Yksin tanssittavien polkkasarjojen lisäksi on koreografiassa miesten välistä paritanssia. Kohtauksessa tuodaan näytelle monta erilaista paritanssivariaatiota ja materiaalin määrä on laaja. Perinteisten vuorojen lisäksi on akrobaattisiakin elementtejä: esimerkiksi tukin siirtoa kuvaava kohta, jossa tanssijaa siirrellään hartioilla jonossa taaksepäin kuin tukkia, joka sitten vieritetään alas haluttuun suuntaan.

Polkkavuorojen ja nostojen lisäksi nähdään myös liikkeitä, joita voisi kuvata miesten väliseen rakasteluun viittaaviksi. Jo valmiiksi vähäpukeiset miehet tekevät lantioliikkeitä joko yhteiseen suuntaan, tai jonossa erisuuntiin suhteessa toisiinsa. Liikettä korostetaan sanoilla kuten sisään ja ulos. Humoristisesta vaikutelmasta huolimatta nämä jäävät kokonaisteoksesta irrallisiksi elementeiksi. Tähän asti radikaaleja, suoraa ilmauksia ja eleitä on ollut hyvin vaatimattomasti, mutta lopussa niitä tuodaan selkeästi esille. Jälleen yleisön reaktioista päätellen nämä eivät ole liian radikaaleja, vaan huumoria on pohjustettu tarpeeksi ja nämä koetaan enemmän huvittaviksi tilanteiksi. Koreografiassa nämä liikkeet eivät kuitenkaan ole kantava teema, vaan niitä on ripoteltu koreografian sisälle epäsäännöllisesti ja ne tukevat itseironiasta ajatuksensa saanutta kohtausta. Koreografian lopetus on yhtäaikainen parin kanssa tanssittava osuus, jossa tuodaan tietynlaista miesmäisyyttä tai yhteenkuuluvuutta esille nyrkkejä yhteen lyömällä.

Poiketen kaikista aiemmista kohtauksista ei viimeisessä kohtauksessa tuoda millään muotoa esille mitään väitettä suomalaisesta miehestä. Ainoat väitteet tai ajatukset ovat ne, joita yleisö kokee koreografiaa nähdessään. Selvästi tunnelmaa nostattava ja iloinen koreografia tuntuu irralliselta muuhun teokseen nähden, vaikka se tarjoaakin hyvän lopetuksen, josta jää positiivinen mieli niin tanssijoille kuin yleisöllekin.

4.2 Teoksen analysointia ja positiivisia vaikutuksia

Tässä luvussa paneudutaan jokaiseen tanssikohtaukseen erikseen ja analysoidaan käytettyä liikemateriaalia ja sen tuomaa viestiä ja tarkoitusta. Tämän lisäksi tuodaan esille Miesten Vuoron kaltaisten teoksien mahdollisia hyviä puolia tanssiville pojille.

Ensimmäinen kohta on "Suomalainen mies intissä" eli Elias Martikaisen kohta, jossa hän tuo esille suomalaisen miehen armeijassa. Martikainen lähestyi ajatusta unkarilaisten kansantanssien kautta. Tarkoituksena kuvata kurinalaisuutta, jota tarkka yhtenäinen rytmien liike ja ääni kuvastavat. Katsojalle voi herätä myös ajatus, eivätkö myös naiset voi käydä armeijaa. Koreografiassa esiintyy myös kaksi miestanssijaa, jotka eivät ole asepalvelusta suorittaneet. Myös heiltä nousi kysymys: Pitääkö kaikkien muka suorittaa asepalvelus? Miten tämä kuvastaa suomalaisen miehen tilannetta, jos ei ole suorittanut asepalvelusta? Kohtauksen ajatuksena kuitenkin ei ole leimata suomalaisia miehiä armeijan käyneiksi, vaan tuoda esille niitä ajatuksia, mitä armeija koreografille herättää, kuten tarkkuutta, kurinalaisuutta ja yhteisöllisyyttä asepalvelusta suorittavien kesken. Tiedostettiin myös työryhmän mielenkiinto käytettyyn tanssilajiin, ja näin tuettiin myös tutkimusten osoittamaa poikien ja miesten tarvetta saada mielenkiinnon kohteita tanssista. Jo harjoitusvaiheessa oli havaittavissa innostusta kyseiseen kohtaukseen suuressa osassa työryhmässä. Työryhmässä on kuitenkin myös tanssijoita, joiden mielestä kyseinen materiaali oli epämiellyttävää tai haastavaa. Koen, että vaikka joitain tanssillisia asioita, kuten unkarilaisia kansantansseja, saataan hyvin usein yhdistää miehiin, on väärä oletus, että kaikki miehet kokisivat ne millään muotoa maskuliinisuutta korostavina tai mielenkiintoisina.

Seuraava kohta on "Apuhambo". Jos Martikaisen kohtausta voisi kuvata kurinalaiseksi, vakavaksi ja jopa jäykäksi, on Apuhambon tarkoitus tuoda tälle vastapainoa lyyrisyydellä, rauhallisuudella ja herkkyydellä. Materiaali on tehty rauhalliseen hambomusiikkiin, ja tarkoituksena on tuoda vastapainoa Martikaisen kohtaukseen. Suoritetussa kyselyssä tulee ilmi positiivinen kokemus siitä, että myös miehillä on lupa ja tarve saada olla herkkiä. Se on myös aihe jota pitää tuoda esille. Miehet saattavat siis kokea jopa vapauttavaksi asiaksi sen, että omaa herkkyyttä saa tuoda tanssin kautta esille, varsinkin jos kokevat sen ilmaisemisen muuten vaikeaksi. Tanssi harrastuksena voi tarjota myös mahdollisuuden tuoda esille ajatuksia ja tunteita, joita ei välttämättä kykene ilmaisemaan muuten.

Apuhambon tarkoituksena on tukea ajatusta siitä, että teosta ei tahdota leimata miesmäiseksi ja, että kaiken laatuinen liike voi olla kaikille sopivaa. Materiaalin tarkoituksena on kuvastaa miehissä olevaa herkkyyttä ja kykyä rauhalliseen liikkeeseen. Itse voin nähdä kyseisessä koreografiassa tanssimassa yhtä hyvin naiset kuin miehetkin. Tästä syystä kohtausta ei välttämättä voi kuvata edes maskuliiniseksi. Kuvastaako kohtaaminen miehen tilanteita tai miehisyttä kuten teoskuvaus antaa ymmärtää?

Kohtausta ei ole kuvattu maskuliiniseksi missään yhteydessä tai palautteissa, mutta kohtausta ei ole myöskään koettu naiselliseksi tai feminiiniseksi. Puhuttaessa koreografiasta, materiaalista ja sukupuolesta tulee usein esille pelko ja negatiivinen reaktio siitä, mitä liikkeellä saatetaan väittää, varsinkin jos liike on mahdollisesti sukupuolista stereotypiaa korostavaa. En ole palautteiden tai keskustelujen kautta törmännyt ajatukseen siitä, että liike olisi feminististä tai epäluontevaa miehille tai mitään siihen viittaavaa. Onko miesten, tai naisten, omissa teoksissa siis hyväksyttävää käyttää vain liikekieltä, joka ei tue tanssijoiden ominaispiirteitä ja luontaista mielenkiintoa ja taitoja, ilman, että se koetaan vain omia vahvuuksia ylistäväksi tai muiden vahvuuksia alentavaksi?

Viimeisenä tanssillisena kohtauksena on Tuomas Alamikkelän ”HoPo-polkka”. Kohtauksessa tuodaan niin ajatuksellisesti, materiaalisesti kuin ilmaisullisestikin esille stereotyyppioita käsitteleviä ajatuksia. Poikien jonot, huudahdukset ja pelkkä puvustuskin voi viedä ajatusta homoseksuaalisuuteen. Teoksen tarkoituksena on ollut välttää kyseisiin ajatuksiin ajautumista, mutta HoPo-polkassa asioita tuodaan esille suhteellisen suorasti, mutta itseironian kautta. Näistä huolimatta kohtauksen yleisilme on kuitenkin enemmän huumoria kuin seksuaalisuutta kuvaava. Tarkoituksena on kuvastaa poikien keskinäistä huvinpitoa, ja omiin kokemuksiini perustuen voin sanoa, että kaksimieliset jutut ja vitsit ovat olleet osa yhteistä ajanvietettä ja hauskanpitoa jo melko kauan.

Stereotyyppioihin viitataan liikekielen kautta ja voikin miettiä, oliko niitä tarpeellista tuoda näinkin suoraan esille. Varsinkin kun aina on pelko, että ajatus ymmärretään väärin? Ja onko väärin tämän tyyllisessä teoksessa, jossa käsitellään suomalaista miestä, tuoda esille asia ja ilmiö joka mahdollisesti on osa heidän elämäänsäkin? Mielestäni tämän tasoiselle avoimuudellekin on tilaa. Osana opetustakin on avoimuus, joka mahdollistaa terveen kommunikaation oppilaiden ja opettajien välillä. Avoimuus ja kommunikointi ovat osa positiivista pedagogiikkaa, ja asioista keskustelemalla ja halulla ymmärtää toisen mielipiteitä ja ajatuksia voidaan välttää vääriä oletuksia ja luoda positiivista ilmapiiriä kaikkialle.

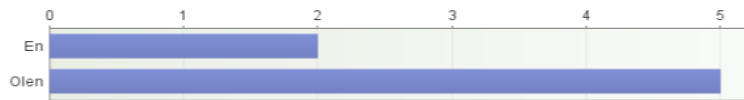
5 TANSSITEOS MIESTEN VUORON TYÖRYHMÄN KYSELYN ANALYSOINTI

Osana opinnäytetyötäni tein kyselyn Tanssiteos Miesten Vuoron työryhmälle (katso liitteet 1 ja 2). Työryhmä koostuu seitsemästä henkilöstä itseni lisäksi. Kaksi heistä ovat teoksessa koreografeina ja muut viisi tanssijoina. Vastaajat ovat 20–28 vuotiaita ja kaikki ovat toimineet kansantanssin parissa pitkään. Teoksessa on kuusi tanssin ammattilaista tai ammattiin opiskelevaa ja kaksi harrastajaa. Kyselyn tarkoituksena on kartoittaa näiden seitsemän miehen kokemuksia ja tuntemuksia niin tanssia harrastavana miehenä kuin tutkia Miesten Vuoron vaikutusta omaan suhtautumiseen tanssia kohtaan. Näiden lisäksi kysyin työryhmän ajatuksia tämän kaltaisten teoksen mahdollisesta vaikutuksesta kansantanssikenttään. Kysymykset pohjaavat aiemmin opinnäytetyössä esiin nostettuihin tutkimuksiin sekä tanssijoiden henkilökohtaisiin kokemuksiin. Vastaukset on kerätty hyvin kapealta kohderyhmältä, joten kysely ei tarjoa täydellisiä vastauksia mahdollisiin ongelmiin, vaan tarkoituksena on tuoda esille mitä kansantanssia harrastavat pojat ovat saattaneet kokea harrastuksesta johtuen ja mitkä tekijät ovat vaikuttaneet harrastamisen jatkumiseen.

5.1 Kyselyn tulokset

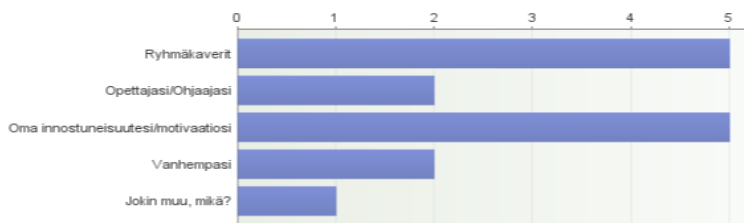
2. Oletko kokenut kiusaamista tai syrjintää harrastuksestasi johtuen?

Vastaajien määrä: 7

3. Mitkä tekijät vaikuttivat harrastuksen jatkumiseen kiusaamisesta huolimatta?

Vastaajien määrä: 5

Avoimet vastaukset

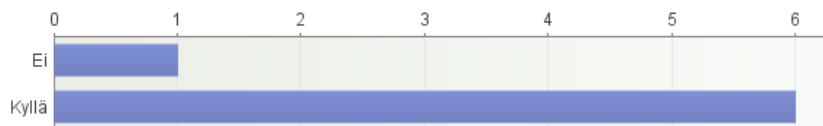
Jokin muu, mikä?

- isoveljen ja hänen tanssikavereidensa malli

Kuvio 1. Miesten Vuoron työryhmän kokemuksia kiusaamisesta tai syrjinnästä sekä niitä lieventävistä tekijöistä

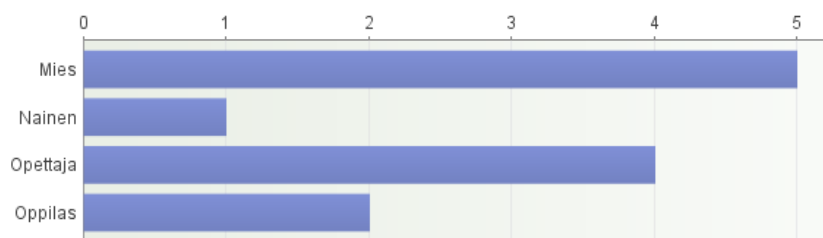
4. Onko sinulla ollut esikuvaa tai roolimallia, joka on omalla tekemisellään myönteisesti vaikuttanut harrastamiseesi?

Vastaajien määrä: 7

5. Oliko hän?

Vastaajien määrä: 6

Kuvio 2. Miesten Vuoron tanssijoiden kokemuksia esikuvien vaikutuksesta

Vastanneista viisi oli kokenut kiusaamista harrastuksestaan johtuen (katso kuvio 1). Aiemmin opinäytetyössä on tutkimusten yhteydessä mainittu, että sosiaalinen syrjintä ja kiusaaminen voivat vaikuttaa tanssiharrastukseen, mutta tästä huolimatta suurin osa työryhmästä on kiusaamisesta huolimatta jatkanut tanssin harrastamista. Kyselyssä haettiin harrastuksen jatkumiseen vaikuttavia tekijöitä (katso kuvio 2), ja esiin nousivat hyvin paljon samat tekijät, kuten ryhmäkaverit, opettaja tai ohjaaja sekä oma motivaatio.

Seitsemästä vastaajasta viisi koki, että esikuvilla on ollut positiivisia vaikutuksia harrastuksen jatkumiseen. Yleisimmin kyseessä oli miesopettaja, mutta esikuvana saattoi olla myös naisopettaja tai jopa toinen tanssija. Yleisin vastaus esikuvaa kysyessä oli opettaja, eli esimerkillisyydellä ja esikuvana olemisella voi olla kannustava ja myönteinen vaikutus harrastuksen jatkumisen suhteen. Kyselyyn vastanneista kiusatuiksi joutuneista vastaajista kaikki kokivat, että ryhmällä ja omalla motivaatiolla oli paljon tekemistä harrastuksen jatkamisen eteen. Kiusaamisesta huolimatta he kokivat, että harrastuksen tarjoama mielenkiinto ja sen ohessa saatu ryhmä ja kaverit merkitsevät enemmän kuin ulkopuolelta tullut mahdollinen kiusaaminen. Eräs tanssijoista toi esille ajatuksen harrastuksen alkuaajoista, jossa hän mainitsi, että tuskin olisi jatkanut tanssin harrastamista, jos lähipiirissä ei olisi ollut vanhempia poikatanssijoita, joten esimerkin vaikutusta tulisi mielestäni korostaa vanhemmille poikatanssijoillekin.

Tutkimuksissa esiin nousseet tanssin harrastamiseen liittyvät negatiiviset asiat, kuten sosiaaliset paineet ja kiusaaminen. Lähes kaikki vastanneista sanoivat kokeneensa kiusaamista, mutta kansantanssi harrastuksena on silti antanut tarpeeksi positiivisia kokemuksia. Itse koen opettajana, että on tärkeää huomioida näiden asioiden merkitys ja pyrkiä tietoisesti korostamaan niitä. Korostamalla omille oppilailleen ryhmän merkitystä ja omalla toiminnallaan opettaja voi luoda harrastukselle avointa, rentoa ja mielekästä ilmapiiriä.

Osana kyselyä etsittiin myös Miesten Vuorosta heränneitä mietteitä ja huomioita koko prosessia koskien. Teemana oli erityisesti, miltä miesten keskinäinen yhteistyö ja toiminta tuntui tanssijoista ja koreografeista. Kyselyn pohjalta nousi teemoja, jotka esiintyivät lähes kaikissa vastauksissa, kuten suoruus, rentous, ilmapiiri ja kommunikointi. Halu osoittaa, että myös pojat voivat tanssia, nousi esille useimmissa vastauksissa. Tanssijat kokivat myös tärkeänä sen, että he kokivat tehneensä työryhmän näköistä teosta. Myös teoksen materiaali koettiin sopivan haastavaksi ja monipuoliseksi niin harrastajien kuin ammattiin opiskelevienkin puolesta. Itseni yllätti huomio siitä, että läheisessä paritanssioitteessa hambon tanssiminen on ollut positiivinen kokemus. Miesten välistä

tanssia ei tarvitse aina viedä huumorin puolelle tai tehdä millään muotoa miehisyyttä tai maskuliinisuutta korostavaksi, vaan miehet saavat olla myös herkkiä keskenään ja tuoda heikkouksiaan esille tanssin kautta.

5.2 Kyselyn tulosten analysointi ja pohdinta

Kyselyjen perusteella itse koen tärkeäksi useimmin esiin nousseen ilmapiirin. Niin koreografit kuin tanssijatkin kokevat koko prosessin aikana ilmapiirin olleen niin rento, että heidän ei ole tarvinnut pelätä sanomisiaan, vaan ovat uskaltaneet vitsailla muiden mukana ja ennen kaikkea pystyivät olemaan työryhmässä omana itsenään. Positiivinen ilmapiiri mahdollistaa myös sen, että uskalletaan kommentoida ja kommunikoida toisten kanssa, näin mahdolliset riidat tai erimielisyydet prosessin aikana eivät ole jääneet purkamatta, vaan niistä on voitu keskustella avoimesti ilman, että kenenkään on tarvinnut pahoittaa mieltään. Tämä nousi esille monesta vastauksesta, ja tiedän myös omasta kokemuksesta, että pitkien produktioiden aikana voi olla vaikeaa toimia, jos kokee ilmapiirin painostavaksi tai jos ei uskalla puhua itseään häiritsevistä asioista. Tähän huomioon varmasti vaikuttaa se, että koko työryhmä oli keskenään entuudestaan tuttuja. Olemme kuitenkin yhdessä olleet produktioissa, joissa riittävä avoimuus ja rento ilmapiiri ovat puuttuneet. Itse uskon, että avoin kommunikointi koko työryhmän välillä mahdollistaa tämän kaltaisen ilmapiirin ja tekee näin prosessista hedelmällisemmän ja mukavamman kaikille. Opettajalla on suuri rooli ja vastuu ilmapiirin luomisessa.

Lähtökohtaisesti esille nousseet asiat olivat positiivissävytteisiä. Tarkoituksena olikin etsiä asioita, jotka ovat tehneet poikien harrastamisesta mukavampaa. Esille nousi myös negatiivisia puolia. Yhtenä asiana nousee esille myös aiemmin mainittu aikataulut. Prosessin aikana saatiin sovittua jokaviikkoiset harjoitukset tästä huolimatta, mutta näin laajan teoksen harjoitteluun ja viimeistelyyn aikataulu oli hyvin tiukka. Tästä tuntemuksesta huolimatta niin tanssijat kuin koreografitkin ovat olleet tyytyväisiä ja iloisia lopputulokseen. Toisena useasti esiin nousseella negatiivisella puolella on kaksi puolta. Rentous on koettu äärimmäisen positiiviseksi asiaksi, mutta liiallinen rentous on johtanut myös tuntemukseen siitä, että harjoittelu ei ole aina ollut tarpeeksi tehokasta. Jo valmiiksi tiukassa harjoitusaikataulussa aikaa meni myös turhan paljon kaikkeen ylimääräiseen. Ilmapiirin on oltava rento, mutta liian rennoksi päästyään se voi myös haitata edistymistä.

Koreografien näkemykset prosessista ovat olleet hyvin samankaltaisia teokseen liittyen kuin tanssijoidenkin. Koreografien kokemat negatiiviset asiat liittyivät joko aikataulun tuomaan stressiin tai omaan päähän. Yksi koreografeista nosti esille vaikeuden luoda itselleen vierasta koreografiaa, mutta koki samalla myös ilmapiirin kannustavuuden ja muilta saaman avun tätä lieventäväksi asiaksi. Mielestäni on loistavaa, että on uskallettu lähteä haastamaan itseään ja luottaa myös siihen, että muu työryhmä tukee ja auttaa, jos ongelmia on. Paljon on puhuttu ryhmän ja sosiaalisten piirien tärkeydestä pojilla, ja on siis mahtavaa huomata, että tällaisiakin kokemuksia on tullut miesten keskenään tekemästä teoksesta. Koreografeilta nousi myös esille yhteistyön vaivattomuus, sillä molemmat vastanneista koreografeista mainitsivat myös, että tämä oli oletettavissa ja tavoitteenaakin, kun työryhmää valittiin. Edellä mainitusta seikasta huolimatta herättää ajatus toivoa siitä, että vastaavanlaisia teoksia voisi tehdä lisääkin. Vastuun jakaminen nousi myös esille kyselyssä. Jo aiemmin mainitsin luvussa 3, että koin itsekin vastuun teoksen jatkuvuudesta kaatuvan liikaa yhden henkilön harteille, ja tämä on seikka, jonka itse koen äärimmäisen ikäväksi.

Kyselystä saamieni vastausten pohjalta koen, että Tanssiteos Miesten Vuoro on tiettyssä mielessä päässyt tavoitteeseensa. Työryhmä on saanut tehdä teoksen, jonka aikana niin tanssijoiden kuin koreografienkin mielestä ilmapiiri on ollut mukava ja rento. Yhdessä loimme itsemme näköisen teoksen, jonka takana voimme kaikki seistä ylpeinä eikä tekemisen hauskuus tai mielekkyys unohtunut missään vaiheessa prosessia. Myös tavoitteeseen poikien tanssimisen hyväksyttävyydestä on päästy, vaikka kohdeyleisö on toistaiseksi jäänyt kapeaksi. Työryhmä kokee ajavansa poikien tanssimisen etua. Henkilökohtaisesti ajattelen, että tämän tyylliset teokset ovat luonteva tapa poikien kohdata muita harrastavia poikia ja saada sitä kautta myös vertaistukea ja intoa omaan harrastamiseensa. On tärkeää, että pojat huomaisivat, että he eivät ole yksin. Meitä on paljonkin ja ennen kaikkea koemme itse, että poikien tanssiminen on hyväksyttävää.

Olemme koreografien kanssa kohdanneet kyseenalaistamisia siitä, että miksi pitää tehdä poikien juttuja keskenään ja että onko tällä mitään tarkoitusta tai arvoa. Kyselyjen, omien mietteideni ja saamieni palautteen perusteella uskallan sanoa, että vastaavanlaisia todellakin tarvitaan, ja niillä on suuri arvo ja merkitys. Myönnän, että kun tehdään poikien teoksia, on niissä tietty helppous ja se antaa myös mahdollisuuksia sille, mitä lavalle voi tuoda esimerkiksi huumorimielessä. Mutta tekeekö tämä olettamus poikien keskinäisestä tekemisestä väärää ja vastaavatko kaikki teokset automaattisesti tätä mielikuvaa? Maailmassa puhutaan paljon sukupuolirooleista ja tasa-arvosta, ja itse koen, että tällaiset teokset kuuluvat myös näihin ilmiöihin. Yhtä lailla, kun on tyttöryhmiä kansantanssin kentällä, voi olla myös miesten teoksia. Eräs kyselyyn vastanneista tanssijoista

toikin ilmi ajatuksen siitä, että kansantanssi kuuluu kaikille ikään ja sukupuoleen katsomatta. Tasa-arvosta kirjoitti myös toinen koreografeista tuoden esille myös ajatuksen, että annetaan myös tämänkaltaisille teoksille paikkansa ja ennen kaikkea arvonsa ilman ennakkokäsityksiä. Tavoitteenani ei ole rohkaista tai yllyttää poikia tekemään vain ja ainoastaan omia juttujaan, vaan tuoda esille minkälainen vaikutus tämän kaltaisilla teoksilla voisi mahdollisesti olla harrastavaan kansantanssiyhteisöön, erityisesti poikia ja miehiä ajatellen.

Poikien tai miesten keskinäisiä prosesseja ajatellessani, mielestäni kyseessä ei välttämättä tarvitse olla näinkään laaja teos, vaan pelkästään poikien yhteiset tempaukset, esimerkiksi pienet poikien tanssileirit, joissa pojat saavat harrastaa muiden poikien kanssa, saattaisivat riittää innostuksen lisäämiseen ja ylläpitämiseen. Tietenkään tarkoitus ei ole päätyä tilanteeseen, jossa pojat tekevät vain omia juttujaan ja keskenään, vaan käyttää tätä ajatusmaailmaa harrastusta tukevana asiana.

6 POHDINTA

Suoritettuna tutkimuksen, tehdyn teoksen ja kyselyn myötä on itselleni jäänyt positiivinen kuva miesten tanssin harrastamisen tilanteesta. Tutkimuksessa on tullut esille paljon tekijöitä, jotka vaikuttavat poikien harrastamiseen enemmän negatiivisesti ja häiritsevästi kuin sitä tukevasti, vaikka tällekin on keinoja positiivisen pedagogiikan ja esikuvien muodossa. Suoritettu kysely tukee tutkimuksen osoittamia seikkoja. Lähes kaikki tähän päivään asti omassa lähipiirissäni olevat miestanssijat ovat kokeneet esiin nostettuja negatiivisia asioita, mutta myös positiivisia asioita, jotka ovat myös toimineet harrastuksen jatkamisen takeina.

Kansantanssi tarjoaa tutkimuksissa paljon esille tullutta sosiaalista hyväksyntää oman tanssiryhmän muodossa. Jää kysymys, onko oman ryhmän hyväksyntä tarpeeksi korvaamaan mahdollisen kiusaamisen? Omieni ja Miesten Vuoron työryhmän ajatusten perusteella voi sanoa, että se voi olla. Yhtenä suurena vaikuttajana ja esiin nostettuna asiana ovat myös stereotypiat, joita jo tietoisesti pyritään Miesten Vuorossa rikkomaan. Viime aikoina en itse ole törmännyt stereotyyppiseen ajatteluun tanssin homoseksuaalisuudesta, mutta olen kuullut sitä olevan nuoremmilla pojilla. Eri näisiin stereotypioihin ovat törmänneet myös muut tanssijat, mutta sen ei ole annettu lannistaa harrastamista. Henkilökohtaisesti ajattelen, että jos harrastuksesta saadaan pojille tarpeeksi mielenkiintoista ja heitä tuetaan myös opettajien toimesta, ei stereotyyppisellä kiusoittelulla ole vaikutusta harrastamisen suhteen. Kansantanssissa mielestäni on paljon poikien kaipaamia ominaisuuksia, kuten ryhmä, fyysisyyttä ja tätä kautta myös mielenkiintoa ja motivaatiota. Suurin osa kansantanssiryhmistä on myös sekaryhmiä, joten sen lisäksi kansantanssi tarjoaa myös luontevan tavan olla tekemisissä toisen sukupuolen kanssa.

Tanssiteos Miesten Vuoro on ollut avartava kokemus. Mahdollisuus tehdä toisten tanssivien miesten kanssa oma teos omalla tavallamme on tuonut motivaatiota kaikkien tekemiseeni. Teos on siis lisännyt omaa innostustani ja motivaatiotani tanssialalla. Koreografina tämä oli ainutkertainen tilaisuus tehdä teos hyvälle ystäväilleni samalla, kun käsissä on myös kahdeksan taitavaa miestanssijaa. Koko prosessi on ollut positiivissävytteinen idean syntymisestä aina tähän päivään asti. Myös teokseen liittyvän kyselyn pohjalta on huomattavissa, että kansantanssin piirissä on ollut tarjolla vastauksia tanssin harrastamisen mahdollisesti tarjoamiin haasteisiin. On ollut myös hyvä huomata, että on miestanssijoita, jotka eivät ole kokeneet mitään kiusaamiseen liittyvää harrastamiseensa liittyen. Esiin nousseet asiat ovat yksilöllisiä, eivätkä millään muotoa leimaa suoraa suhdetta

tanssin harrastamiseen. On silti mielestäni tärkeää huomioida tämä mahdollisuus ja pyrkiä reagoimaan siihen, kun kahdeksasta miehestä kuusi on kohdannut kiusaamista harrastamiseensa liittyen. Kyse on kuitenkin harrastuksesta, joka on vaikuttanut heidän uravalintoihinsa.

Opinnäytetyötä suunnitellessani ja kirjoittaessani on esille noussut hyvin usein huomautus siitä, että täytyy olla varovainen miehisyyteen tai miehiseen liikkeeseen liittyvissä asioissa. Itsekin tuen tätä ajatusta ja varsinkin ajatusta siitä, että mitään liikettä tai laatua ei pidä leimata mihinkään suuntaan. Kuitenkin teosanalyysiä tehdessäni heräsi ajatus siitä, että näistä asioista keskustellaan yleensä, kun käsitellään maskuliinisuutta mahdollisesti korostavia tai luontaisia ominaisuuksia tukevaa materiaalia. Silloin kun tehdään mahdollisesti kevyempää, ehkä jopa hieman feminiinistä liikettä, ei tätä ongelmaa ole vaikka koreografia on nimenomaan miehille tehty. Herääkö tarve varovaisuudelle vain, jos tehdään vahvuuksia korostavaa ja työryhmälle mielenkiintoista liikettä ja nimitetään teosta miesten teokseksi?

7 YHTEENVETO

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli etsiä ja tuoda esille poikien kansantanssiin vaikuttavia tekijöitä sekä ajatuksia siitä, miten niitä voidaan ottaa huomioon opettajan näkökulmasta kansantanssin opetuksessa. Mielestäni kansantanssi itsessään monipuolisuudellaan, ryhmätoiminnallaan ja yhteisöllisyydellään taistelee useimpia negatiivisia asioita vastaan, jotka voivat vaikuttaa nuoren miehen päätökseen aloittaa kansantanssi tai päätökseen harrastuksen jatkamisesta. Tämän lisäksi opettajalla on mahdollisuus vaikuttaa harrastustilanteeseen omilla valinnoillaan. Lisäämällä opetukseen erilaisia fyysisiä suorituksia, nopeita liikkeitä ja akrobaattisia elementtejä tuetaan lajin monipuolisuutta ja mahdollisesti poikien mielenkiintoa lajia kohtaan.

Opinnäytetyöni perusteella olen tullut päätelmiin, että kansantanssilla harrastuksena on kaikki keinot tarjota pojille mieleinen harrastus. Harrastuksen valintaan vaikuttavat negatiiviset oletukset ja stereotypiat, joiden aiheuttamat mahdolliset sosiaaliset paineet taistelevat tanssin harrastamista vastaan. Opettajalla kuitenkin on omalla esimerkillisyydellään, kannustavuudellaan ja toiminnallaan mahdollisuus vaikuttaa näihin asioihin siinä määrin, että harrastuksen mieleisyys ylittää mahdolliset ulkopuoliset paineet. Tämä ajattelu täytyy yhdistää jokapäiväiseen toimintaan opettajana ja tiedostaa oman esimerkillisyyden vaikutus nuoriin harrastajiin.

Tanssiteos *Miesten Vuoron* myötä heräsi ajatus siitä, että vaikka vastaavanlaisia teoksia pojille ei olisi mahdollista tehdä kaikkialla, voitaisiin tanssivia poikia yhdistää myös eri tavoin. Eri tahojen yhteistyötä hyödyntämällä suunniteltaisiin poikien tanssileirejä, jotka koostuisivat lähes yksinomaan miehistä ja harrastavista pojista. Kaupunkien tasolla tämä ei välttämättä olisi mahdollista, mutta alueellisella tasolla harrastajien määrä voisi olla jo sitä luokkaa, että esimerkiksi leirinkin järjestäminen voisi olla kannattavaa. Seuroissa voisi mahdollisuuksien mukaan järjestää seuran poikien keskeisiä tanssitapahtumia tai leirejä. Tällä tavoin tuodaan harrastaville pojille tarjolle saman mielisiä harrastajia omasta seurastaan tai myös muualta. Lisäksi miesopettajia, joilla on mielenkiintoa poikien kanssa toimimiseen ja he tarjoavat mahdollisesti myös uusia esikuvia nuorille ja toimivat samalla motivaattoreina.

Kansantanssilla lajina ei mielestäni ole mitään hätää poikien ja kansantanssin harrastamisen suhteen. Ajatukselliset asiat opettajien toiminnassa ja mahdolliset pienet muutokset tuntien sisältöön tuovat pojille luontaisesti kiinnostavia elementtejä lisää lajin mielenkiintoa. Yhteistoiminnallinen

ajattelu siitä, miten kansantanssia tuodaan esille nuorille ja lapsille on mielestäni tärkeässä asemassa. Tällä voitaisiin vaikuttaa tanssin harrastamisen mahdollisesti aiheuttamiin sosiaalisiin paineisiin ja stereotypioihin.

LÄHTEET

Alamikkela T. 2017. Positiivinen pedagogiikka pedagogisena filosofiana tanssinopetuksen kehittämisessä. Viitattu 26.1.2018.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/136492/alamikkela_tuomas.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Laakko, Juha-Matti. pro gradu -tutkielma. Mies tanssia oppimassa 2006. Viitattu 11.1.2018.

https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/9345/URN_NBN_fi_jyu-2006512.pdf?sequence=1

Ojanen, M. 2014. Henkilökohtainen nettisivu. Viitattu 12.3.2018.

<https://www.markkuojanen.com/psykologia/mita-positiivinen-psykologia-on/>

Pilke, M. 2016. Opinnäytetyö. Liikkuvia esikuvia. Viitattu 26.1.2018.

http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/108523/Pilke_Mitja.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Jarden, A., Lahti, E., Ovejero Bruna, M. & Zhao, Y. (toim.) 2014. Positive Psychologists on Positive Psychology. Volume 2. Viitattu 12.3.2018.

<https://emiliaelizabethblog.files.wordpress.com/2014/01/positive-psychologists-on-positive-psychology-2-pdf.pdf>

Sinkkonen, J. 2012. Elämäni Poikana. Helsinki: WSOY.

Suomen Terveysliikuntainstituutti Oy & Finnish Institute of Health and Fitness 2011. Motivaatio: Mitä on motivaatio ja mistä se syntyy? Viitattu 06.3.2018, <http://www.terveysverkko.fi/tietopankki/tyoikaisille/motivaatio>.

Terve.fi, Harvard Health Publications 2008. Positiivinen psykologia käytännössä, viitattu 25.1.2018.

<http://www.terve.fi/terveyden-abc/positiivinen-psykologia-kaytannossa>

Turpeinen, I. 2015. Raakalautaa ja rakkautta: kolme sommitelmaa oman elämän tanssista. Väitöskirja. Acta scenica 41. Helsinki: Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu. Viitattu 26.1.2018, https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/154201/Acta_Scenica_41.pdf.

Ylivainio, J. pro gradu -tutkielma. Elät niin kuin opetat! 2004 Viitattu 26.1.2018
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/10319/G0000660.pdf?sequence=1>

Uusitalo-Malmivaara, L. & Vuorinen, K. 2016. Huomaa hyvä! Jyväskylä: PS-kustannus.

Vuorinen, K. Blogi, teksti Nina Pihlas. 2015. Viitattu 26.1.2018
<http://kaisavuorinen.com/blogi/positiivinen-pedagogiikka-ammentaa-voimansa-vahvuuksista/>

Välipakka, I. 2003. Tanssien sanat. Representoiva koreografia, eletty keho ja naistanssi. Väitöskirja. Joensuun yliopiston humanistisia julkaisuja, no 34. Joensuu: Joensuun yliopisto. Viitattu 6.3.2018,
http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_952-458-610-X/urn_isbn_952-458-610-X.pdf.

Miesten Vuoro

Miesten Vuoron tekemisen ja esittämisen lisäksi opinnäytetyöhöni liittyy kysely projektissa mukana olleille henkilöille. Opinnäytetyöni käsittelee poikien kansantanssiharrastusta ja siihen vaikuttavia tekijöitä, joihin tutkimusten ja omien sekä teidän kokemuksienne pohjalta etsitään harrastustamiseen erilailla vaikuttaneita asioita ja tilanteita. Kyselyn tuloksia käytetään osana opinnäytetyön analyysiosaa, jossa miesharrastajien kokemuksia analysoidaan suhteessa tutkimuskysymyksiin.

Kyselyssä kysytään vastaajan etunimeä ja ikää sekä roolia projektissa, jotta saadaan selville vastauksen ikäjakauma ja mahdolliset siitä johtuvat eroavaisuudet sekä projektissa erilaisessa roolissa olevien henkilöiden näkemykset. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti eikä henkilöllisyys tule esille tutkimustuloksia raportoitaessa.

Kyselyn lähettäjä on Eetu Laitinen, jonka opinnäytetyössä käytetään kyselyssä saatua aineistoa. Palautathan kyselyn 16.2.2018 mennessä! Kyselyä koskevia kysymyksiä voi laittaa osoitteeseen eetu.robert@gmail.com tai puh. 0409647589

1. Taustoittavat kysymykset (Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti)

Vastaajan nimi	<input type="text"/>
Vastaajan ikä	<input type="text"/>
Vastaajan rooli teoksessa (tanssija/koreografi)	<input type="text"/>
Harrastuneisuus (Kauan olet harrastanut tanssia)	<input type="text"/>

Tanssin harrastamista koskevat kysymykset

2. Oletko kokenut kiusaamista tai syrjintää harrastuksestasi johtuen?

- En
 Olen

Jos vastasit "En" hyppää kysymykseen numero 4

3. Mitkä tekijät vaikuttivat harrastuksen jatkumiseen kiusaamisesta huolimatta?

- Ryhmäkaverit
 Opettajasi/Ohjaajasi
 Oma innostuneisuutesi/motivaatiosi
 Vanhempasi
 Jokin muu, mikä?

4. Onko sinulla ollut esikuvaa tai roolimallia, joka on omalla tekemisellään myönteisesti vaikuttanut harrastamiseesi?

- Ei
 Kyllä

Jos vastasit "Kyllä"

5. Oliko hän?

- Mies
 Nainen
 Opettaja
 Oppilas

Tanssiteos Miesten Vuoroon liittyvät kysymykset (Vastaa kaikkiin kysymyksiin lyhyesti omin sanoin)

6. Millaiselta Miesten Vuoro tuntui prosessina tanssijalle tai koreografille? (Ilmapiiri, materiaali..)

7. Oliko prosessissa merkittäviä eroja muihin kokemuksi teoksiin tai produktioihin? Millainen lopputulos oli?

8. Vaikuttiko miesten kesken oleminen omaan asennoitumiseesi projektia kohtaan?

9. Ajatellen poikien ja miesten kansantanssin harrastamista, millainen vaikutus vastaavanlaisilla teoksilla olisi harrastamisen mielekkyyteen?

10. Millaisia haasteita tai negatiivisia asioita koit tai huomasit projektin aikana?